

BESTANDSPLAN FOR ELG

ALTA BESTANDSPLANOMRÅDE
PERIODEN 2024-27

**Utarbeidet av Finnmarkseiendommen
i samråd med bestandsplangruppa
januar 2024**

INNHOOLD

1.0. Grunnlag	3
1.1. Avgrensning	3
1.2. Organisering og planprosess	4
2.0. Bestandsanalyse fram til 2023	4
2.1. Innledning	4
2.2. Alta - hele bestandsplanområdet	6
2.3. Delbestand Alta sør-sentral	11
2.4. Delbestand Langfjorden-Alteidet	15
2.5. Delbestand Altafjorden øst	19
3.0. Plan for 2024-27 – mål og virkemidler	23
3.1. Mål for planperioden	23
3.2. Avskytingsmodell	23
3.3. Avskytingsplaner	24
3.4. Andre tiltak	26
4.0. Søknad	27

Bestandsplan for Alta bestandsplanområde

1.0. Grunnlag

1.1. Avgrensning

Alta bestandsplanområde dekker leveområdene for elgbestanden som kalles «Alta-stammen». Planområdet omfatter det meste av fastlandsarealet i Alta kommune, samt et mindre tilgrensende område i Kvæningen kommune i Troms. Tilgrensende bestandsplanområder er Porsanger i nord og øst og Karasjok sør-Kautokeino i sør og sørøst.

Alta bestandsplanområde har et tellende areal¹ beregnet til 692 km². Området er i planen delt inn i 3 vald (delbestander) med til sammen 18 jaktfelt i 2023; 1) Alta sør-sentral (502 km², 11 felt), 2) Langfjorden-Alteidet (100 km², 4 felt) i nordvest og 3) Altafjorden øst (90 km², 3 felt) i nordøst. I perioden 2003-06 var fastlandsdelen av Loppa også med i planområdet.

Bestandsplanområdet omfatter i tillegg til Finnmarkseiendommens grunn også en del kommunalt eide eiendommer², som er spredt over alle tre valdene. Alta sør-sentral-valdet omfatter i tillegg et privateid område innerst i Kåfjord (Heitmanneiendommen), samt private eiendommer i Tverrelvdalen (samorganisert i Tverrelvdalen grunneierlag). Grensen mellom Alta sør-sentral- og det tidligere Langfjorden-valdet ble fra 2015 endret ved at jaktfeltet Talvik ble overført fra Alta sør-sentral til Langfjorden. Langfjorden-valdet ble i 2015 videre utvidet mot vest ved at noen private eiendommer i Kvæningen kommune (Alteidet sør og nord) ble innlemmet i valdet. Fra 2019 ble også privateid grunn i Bognelvdalen (samorganisert i Bognelvdalen grunneierlag) gjort tilgjengelig for elgjakt.

Bestandsplanens varighet er på 4 år, det vil si perioden 2024-27. Planen gjelder for arealene innenfor planområdet som tilhører Finnmarkseiendommen, de private arealer hvor det er inngått skriftlige samarbeidsavtaler^{3,4,5,6}, samt annen privat grunn innenfor planområdet hvor Finnmarkseiendommen eventuelt inngår avtaler om elgjakt underveis i planperioden.

¹ For Alta er åpne områder under skoggrensa (som myrer, bebygde områder og dyrket mark) og hele området på nordsiden av Langfjorden og øst for Sopnes utelatt fra beregningen av tellende areal. For arealet i Kvæningen er kommunens beregning av tellende areal lagt til grunn.

² Det ble på 1990-tallet inngått en avtale mellom Alta kommune og Statskog om jakt på en del kommunal eide eiendommer. Avtalen omfatter blant annet eiendommer i Langfjorden, Vassbotndalen, Mathisdalen, Kåfjord, Aronnes, Elvestrand og Rafsbotn. Finnmarkseiendommen og kommune tar sikte på å forny avtalen i løpet av 2024.

³ Ny avtale med Heitmanneiendommen for perioden 2024-27 skal reforhandles i løpet av vinteren 2024. I siste avtale (2019-23) er det lagt til grunn at Finnmarkseiendommen avgir ett dyr av sin kvote annethvert år (siste gang i 2022).

⁴ Ny avtale med Tverrelvdalen grunneierlag for perioden 2024-27 skal reforhandles i løpet av vinteren 2024. I siste avtale (2019-23) er det lagt til grunn at FeFo organiserer jakta i hele jaktfeltet og at kjøttinntekta fordeles med 2/3 til FeFo og 1/3 til grunneierlaget.

⁵ Ny avtale med Alteidet sør og Alteidet nord for perioden 2024-27 skal reforhandles i løpet av vinteren 2024. I siste avtale (2019-23) er det lagt til grunn en 60/40-fordeling av fellingskvote basert på en forholdsmessig vurdering av kommunenes tellende areal innenfor valdet (beregnet til hhv. 74 km² i Alta og 26 km² i Kvæningen), samt forskjeller i fastsatt minsteareal (hhv. 15 km² i Langfjorden og 7 km² i Kvæningen).

⁶ Ny avtale med Bognelvdalen grunneierlag for perioden 2024-27 skal reforhandles i løpet av vinteren 2024. I siste avtale (2019-23) er det lagt til grunn at grunneierlaget skal disponere jakta i ett av årene (sist i 2020).

1.2. Organisering og planprosess

Bestandsplanen er utarbeidet av en lokal bestandsplangruppe⁷ bestående av representanter fra grunneiere, kommuner og brukerinteresser. Planarbeidet er organisert på samme måte som i foregående bestandsplaner.

Følgende er med i bestandsplangruppa for perioden 2024-27:

Jon-Håvar Haukland, Alta kommune
Tommy Hæggernæs, Alta kommune
Tor Håvard Sund, Kvænangen kommune
Kåre Bjørnstad, Tverrelvdalen grunneierlag
Knut Arne Mikalsen, Bognelvdalen grunneierlag
Lars Helge Beldo, Alteidet sør
Tommy Emaus, Alteidet nord
Jan Erik Henriksen, Alta JFF
Sverre Jørgen Romsdal, Nordlys EJJ
Olaf Opgård, Alta skytterlag m.fl.⁸
Arnulf Losvar, Finnmarkseiendommen
Anders Aarthun Ims, Finnmarkseiendommen

Sekretær for gruppen og ansvarlig for skriving av bestandsplanen har vært Anders Aarthun Ims med bistand fra Kristin Hornset.

I det videre planarbeid legges det opp til årlige justeringsmøter, der FeFo i samråd med bestandsplangruppa evaluerer oppnådde resultater i forhold til mål, samt innarbeider nødvendige justeringer i planen.

2.0. Bestandsanalyse fram til 2023

2.1. Innledning

Litt jakt- og bestandshistorikk

Barskogsområdene i Alta var et av de områdene hvor elgen tidlig etablerte seg i Finnmark. Elgjakta i Alta hadde sin spede begynnelse i 1965, men det var først på midten av 1980-tallet at det ble felt over 10 dyr årlig. Siden 1998 har det årlige uttaket variert mellom 20 og 45 dyr, med unntak av 2003 og 2004 da det ble felt langt flere dyr (henholdsvis 76 og 66 dyr).

Elgarealet i planområdet er forholdsvis begrenset, og forholdene for å drive elgjakt er oversiktlige. Størstedelen av arealet er lett tilgjengelig fra vei. Dette gir grunnlag for å drive svært målrettet elgforvaltning. Stammen har vært intensivt drevet gjennom rettet avskyting. Andelen kalv i uttaket har i en årrekke ligget høyt, og uttaket av voksen ku har vært begrenset.

Over en 4-5 års-periode like etter årtusenskiftet var ku/okse-forholdet oppe i 2,5 til 3,0. Dette ga en høyproduktiv stamme med høy avkastning så lenge hoveduttaket var kalv. I samme periode var det en markert økning i avgangen utenom ordinær jakt (10-17 dyr per år). En betydelig andel av denne viste seg å være dyr som var ulovlig felt vinterstid. Spesielt hardt gikk det ut over kyrne. Den store avgangen av produksjonsdyr utenom jakt kom på toppen av et ellers høyt uttak. Stammen ble kraftig redusert og kvotene måtte kuttes ned. Moderat avskyting i årene som fulgte førte til at bestanden tok seg opp igjen. Gjennom de siste 10-15 årene har bestanden holdt seg på et noenlunde stabilt nivå.

⁷ Bestandsplangruppas sammensetning for perioden 2024-27 er som følger: Finnmarkseiendommen (2 repr.), Tverrelvdalen grunneierlag (1 repr.), Bognelvdalen grunneierlag (1 repr.), Alteidet sør (1 repr.), Alteidet nord (1 repr.), Alta kommune (2 repr.), Kvænangen kommune (1 repr.) og brukerforeninger i Alta (3 repr.).

⁸ Olaf Opgård er felles representant for Alta skytterlag, Talvik JFF, Kåfjord JFF, Eiby JFF, Langfjordbotn JFF og Østre Altafjord JFF.

Trekkforhold

Elgbestanden i Alta sør-sentral-valdet utgjør hovedbestanden i planområdet. Vinterstid er bestanden konsentrert mot de større vassdragene og mot bebygde områder. Sommerstid står elgen mer spredt i kommunen.

Bestanden Langfjorden-Alteidet-valdet har sine viktigste sommerbeiter sør og vest for Langfjorden. Bestanden trekker i hovedsak sørvestover mot Kvænangen på vinterbeite. I de seinere år er det også registrert elg i Bognelvdalen på vinterstid.

Bestanden i Altafjorden øst-valdet nytter sommerbeiter i fjorddalene på østsiden av Altafjorden. Vintertrekket går her i hovedsak mot øst via Kvalsund til Porsanger. En del dyr trekker også inn mot de sentrale delene av Alta kommune. I de siste 5-10 årene er det registrert en økende overvintring av elg sør i valdet (Kvibygdalen), og det er også gjort flere vinterobservasjoner av enkelt dyr nord i valdet (både i Skillefjord-Nyvoll og i Korsfjord-Lerresfjord).

Bestandsmål

I bestandsplanen for 2019-23 ble det satt opp bestandsmål for hvert enkelt vald (delbestand) innenfor bestandsplanområdet. Tabell 2.1.1 under viser hvordan målsetningen har vært i de tre siste bestandsplanene.

Tabell 2.1.1. Målsetninger i bestandsplan for de ulike valdene (delbestandene) i Alta bestandsplanområde, planperiodene 2011-14, 2015-18 og 2019-23.

VALD/DELBESTAND	BESTANDSMÅL 2011-14	BESTANDSMÅL 2015-18	BESTANDSMÅL 2019-23	PRODUKTIVITETSMÅL 2019-23
Alta sør-sentral	stabilisere bestand	stabilisere bestand	stabilisere bestand	ku/okse på 1,5-2,0, gj.sn. kalvevekt over 60 kg
Langfjorden-Alteidet	stabilisere bestand	øke bestand moderat	øke bestand moderat	ku/okse på 1,5-2,0, gj.sn. kalvevekt over 60 kg
Altafjorden øst	stabilisere bestand	stabilisere bestand, evt. øke moderat ¹	stabilisere bestand, evt. øke moderat ¹	ku/okse på 1,5-2,0, gj.sn. kalvevekt over 60 kg

1 Bestanden skal holdes stabil, evt. økes moderat dersom nye arealer tas i bruk av elgen.

Bestandsvurdering og datagrunnlag

I kapitlene 2.2 til 2.5 har vi vurdert bestandsutviklingen både for bestandsplanområdet som helhet og for de enkelte vald (delbestander). Vurderingene er i hovedsak gjort på grunnlag av statistikker over felte dyr, slaktevekter, fallvilt og jegernes sett-elg-registreringer. For nærmere beskrivelse av datagrunnlag og metodikk for bestandsvurderinger, se kapittel 2.2 i den generelle rammeplanen.

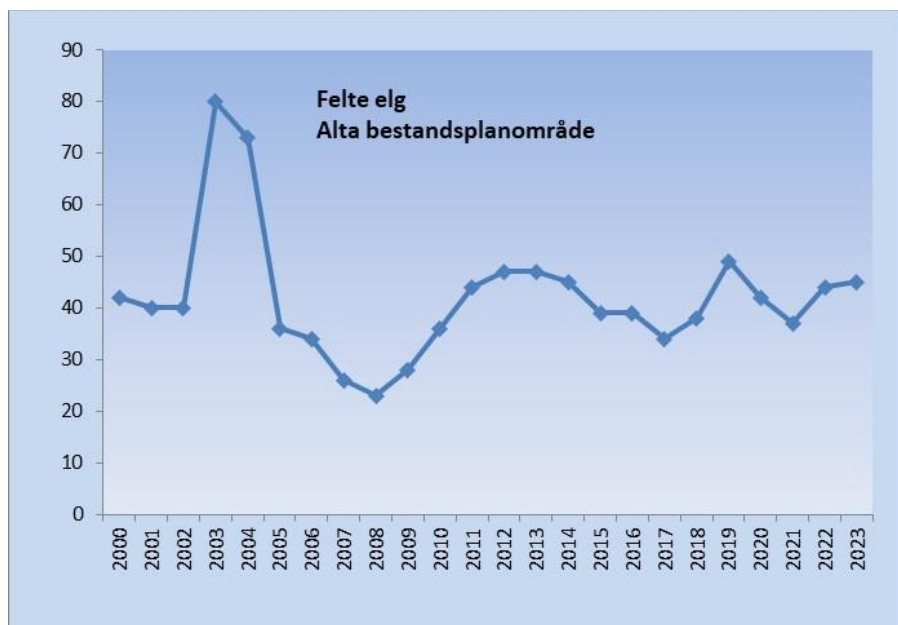
2.2. Alta - hele bestandsplanområdet

Fellings- og bestandsdata

Tabellene og figurene som følger viser fellings-, sett-elg-, slaktevekt- og fallviltdata for Alta bestandsplanområde bakover i tid.

Tabell 2.2.1. Tildelte kvoter, felte dyr, fellingsprosent og fellingsprofiler i Alta bestandsplanområde, perioden 2003-23.

ÅR	TILDELTE KVOTER					FELTE DYR					FELLINGSPROSENT				FELLINGSPROFIL					
	fri-dyr	okse	ku	ung-dyr	kalv	till.-dyr	okse	ku	ung-okse	kvige	kalv	kvote totalt	fellings-mål	felte totalt	fellings-% kvote	fellings-% mål	okse 1,5 år+	ku 2,5 år+	kalv/ungdyr	kalv
2003	14	19	1	14	40		19	12	5	4	40	88	*	80	91 %	*	Målprofil er satt for delbestander, ikke for hovedbestand			
2004	16	12	1	12	39		12	11	5	7	38	80	*	73	91 %	*				
2005	9	2	1	9	22		5	8	1	3	19	43	*	36	84 %	*				
2006	9	2	1	9	22		6	6	1	3	18	43	*	34	79 %	*	Fellingsprofil 2003-06:			
Totalt	48	35	4	44	123		42	37	12	17	115	254	*	223	88 %	*	50 %	17 %	65 %	52 %
2007	8	10		1	16		5	3	3	3	12	35	*	26	74 %	*	Målprofil er satt for delbestander, ikke for hovedbestand			
2008	7	8		1	12		7	1	5	1	9	28	*	23	82 %	*				
2009	10	8		1	15		10	1	3	2	12	34	*	28	82 %	*				
2010	11	9		1	16		8	4	4	3	17	37	*	36	97 %	*	Fellingsprofil 2007-10:			
Totalt	36	35		4	59		30	9	15	9	50	134	*	113	84 %	*	71 %	8 %	65 %	44 %
2011	11	13			25	1	9	4	6	4	21	50	*	44	88 %	*	Målprofil er satt for delbestander, ikke for hovedbestand			
2012	17	7		4	29	2	9	8	5	2	23	59	*	47	80 %	*				
2013	20	7		4	30	2	12	6	4	2	23	63	*	47	75 %	*				
2014	19	7		4	1	27	9	10	4	4	17	58	*	44	76 %	*	Fellingsprofil 2011-14:			
Totalt	67	34		12	1	111	39	28	19	12	84	230	*	182	79 %	*	59 %	15 %	63 %	46 %
2015	16	5		3	25		8	9	2	3	17	49	43	39	80 %	91 %	Målprofil er satt for delbestander, ikke for hovedbestand			
2016	9	11		2	22		11	2	3	4	19	44	37	39	89 %	105 %				
2017	8	14		3	23		12	3	3	4	12	48	42	34	71 %	81 %				
2018	10	12		2	21	2	8	3	6	2	19	45	39	38	84 %	97 %	Fellingsprofil 2015-18:			
Totalt	43	42		8	91	2	39	17	14	13	67	186	161	150	81 %	93 %	64 %	11 %	63 %	45 %
2019	11	10	2		23	6	12	9	7	2	19	52	41	49	94 %	120 %	Målprofil er satt for delbestander, ikke for hovedbestand			
2020	12	8	2	3	24	5	9	6	6	4	17	54	46	42	78 %	91 %				
2021	7	13		2	23		11	2	6		18	45	40	37	82 %	93 %				
2022	5	13	3	2	25		8	8	2	3	23	48	42	44	92 %	105 %				
2023	9	14	2		23		11	6	3	5	20	48	43	45	94 %	105 %	Fellingsprofil 2019-23:			
Totalt	44	58	9	7	118	11	51	31	24	14	97	247	212	217	88 %	102 %	63 %	14 %	62 %	45 %

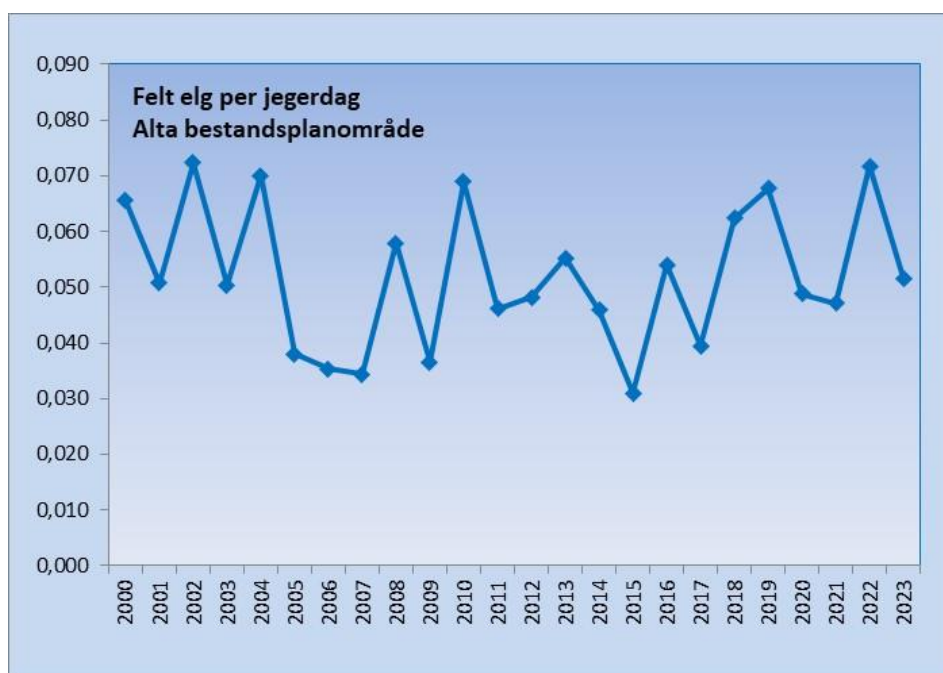
Figur 2.2.1. Felte elg i Alta bestandsplanområde, perioden 2000-23.

Tabell 2.2.2. Avgang utenom ordinær jakt i Alta bestandsplanområde, perioden 2011/12 – 2023/24, fordelt på dyrekategori og tapsårsak.

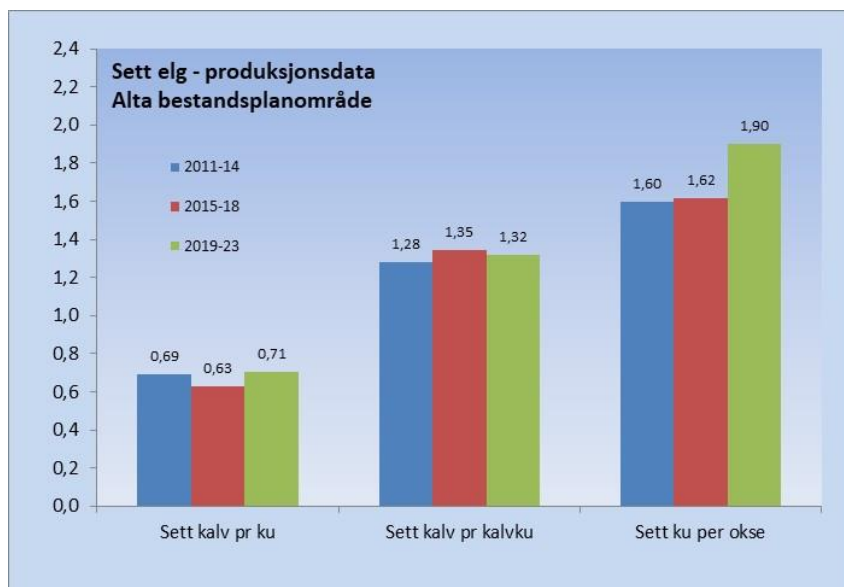
ÅR	ANNEN AVGANG - DYREKATEGORI						ANNEN AVGANG - ÅRSAK					TOTAL AVGANG		
	okse	ku	ungokse	kvige	kalv	ukjent	påkjørt	druknet	ulovlig felt	nødverge	andre årsaker	jakt-uttak	annen avgang	sum
	2011/12	3	2			3		3		1		4	44	8
2012/13	5	2			10	3	6		2		12	47	20	67
2013/14	4	3		1	3	7	2	8	1	1	6	47	18	65
2014/15		2			4	2	2	1			5	44	8	52
Totalt	12	9			20	12	13	9	4	1	27	182	54	236
2015/16			1	2	5		3				5	39	8	47
2016/17	4	2		1	3	1		1			10	39	11	50
2017/18	1	4		1	4		2	3			5	34	10	44
2018/19	2	4	2		3		2	1	1	1	6	38	11	49
Totalt	7	10			15	1	7	5	1	1	26	150	40	190
2019/20		2	1		7		2	2	1		5	49	10	59
2020/21	2	5	2	1	4		4	2	2		5	42	14	56
2021/22	1	3	1	4	5	1	3	1	1	2	8	37	15	52
2022/23	4	2			4		2	2		2	4	44	10	54
2023/24		5	2	1	4		9	4			7	45	12	57
Totalt	7	17	6	6	24	1	20	11	4	4	29	217	61	278

Tabell 2.2.3. Sett elg-data for Alta bestandsplanområde, perioden 2007-23.

ALTA BESTANDSPLANOMRÅDE	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2011-14	2015-18	2019-23
Antall observasjoner	255	200	295	314	477	550	483	435	543	488	437	428	836	743	748	677	641	1945	1896	3645
Sett elg per jegerdag	0,35	0,72	0,42	0,64	0,51	0,56	0,54	0,44	0,36	0,50	0,40	0,49	1,04	0,71	0,73	0,87	0,61	0,52	0,43	0,77
Sett elg per 8-timers dag	0,38	0,78	0,42	0,59	0,56	0,68	0,68	0,59	0,45	0,64	0,51	0,67	1,21	0,86	0,95	1,10	0,73	0,82	0,54	0,95
Felt elg per jegerdag	0,034	0,058	0,037	0,069	0,046	0,048	0,055	0,046	0,024	0,042	0,031	0,046	0,058	0,040	0,036	0,056	0,043	0,049	0,035	0,046
Felt elg per 8 timers dag	*	*	*	*	*	*	*	*	0,031	0,054	0,039	0,062	0,068	0,049	0,047	0,072	0,052	0,077	0,044	0,056
Sett kalv pr ku	0,65	0,83	0,66	0,96	0,67	0,79	0,75	0,54	0,77	0,57	0,36	0,86	0,93	0,39	0,63	0,89	0,71	0,69	0,63	0,71
Sett kalv pr kalvku	1,38	1,25	1,38	1,49	1,21	1,28	1,36	1,28	1,45	1,23	1,23	1,40	1,36	1,26	1,32	1,39	1,23	1,28	1,35	1,32
Andel ku med kalv	0,50	0,63	0,48	0,64	0,55	0,59	0,54	0,40	0,52	0,45	0,27	0,61	0,68	0,30	0,48	0,60	0,56	0,52	0,45	0,52
Sett ku per okse	2,06	1,43	1,32	1,87	1,44	1,64	1,38	2,04	1,53	1,47	1,80	1,75	2,03	1,34	1,97	2,18	2,51	1,60	1,62	1,90
Andel kalv i bestanden	30 %	33 %	27 %	39 %	28 %	33 %	30 %	27 %	32 %	25 %	19 %	35 %	38 %	18 %	30 %	38 %	34 %	30 %	28 %	32 %
Andel okse i bestanden	23 %	28 %	31 %	21 %	29 %	25 %	29 %	24 %	27 %	30 %	29 %	23 %	20 %	35 %	24 %	20 %	19 %	27 %	28 %	24 %

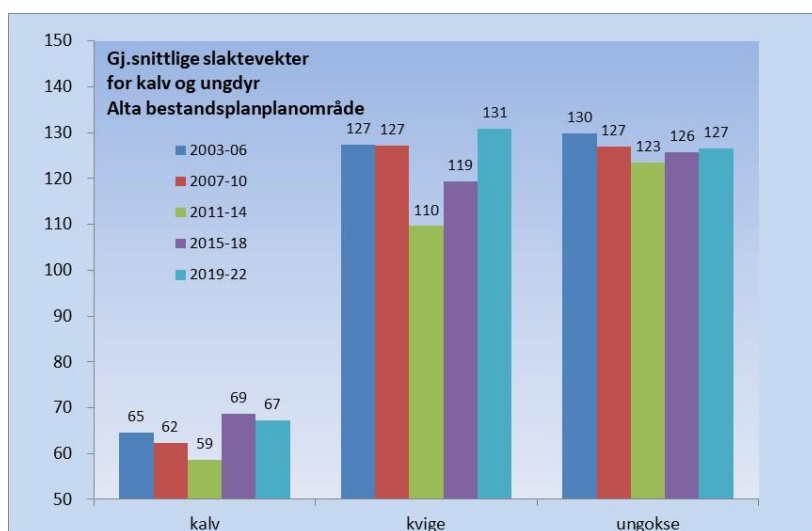
Figur 2.2.3. Felt elg per jegerdag (8 timers-dag) i Alta bestandsplanområde, perioden 2000-23.

Figur 2.2.4. Produksjonsindekser (kalv per ku - kalv per kalvku - ku per okse) for Alta bestandsplanområde, perioden 2011-23.

Tabell 2.2.4. Gjennomsnittlige slaktevekter i Alta bestandsplanområde, perioden 2015-23, og gjennomsnittsvekter per planperiode, perioden 2003-23.

	ÅR	GJENNOMSNIITTLIGE SLAKTEVEKTER (kg)									
		kalv		kvige		ungokse		ku 2 år+		okse 2 år+	
ALTA BEST.PLAN-OMRÅDE	2015	64,4	16	106,0	3	121,0	2	163,1	8	185,1	7
	2016	71,8	17	107,5	2	125,0	2	156,3	3	179,4	11
	2017	66,1	12	124,0	4	101,7	3	163,3	3	196,8	12
	2018	71,2	19	142,0	2	139,5	6	165,0	3	222,1	8
	2019	72,7	19	149,0	2	122,4	7	172,8	9	218,3	14
	2020	65,6	17	126,3	4	134,0	6	176,8	6	247,2	9
	2021	68,1	18		0	127,2	6	181,5	2	200,1	11
	2022	61,1	23	119,3	3	93,5	2	161,9	8	206,4	8
	2023	69,5	20	134,0	5	141,7	3	176,5	6	211,1	11
	2003-06	64,6	106	127,4	14	129,8	10	168,8	34	193,7	34
	2007-10	62,3	42	127,2	5	127,0	9	162,8	6	195,1	29
	2011-14	58,7	78	109,6	8	123,4	14	155,8	26	202,2	39
	2015-18	68,7	64	119,4	11	125,7	13	162,3	17	194,9	38
2019-23	67,2	97	130,8	14	126,5	24	172,0	31	216,1	53	

Figur 2.2.5. Gjennomsnittlige slaktevekter per planperiode for kalv og ungdyr i Alta bestandsplanområde, perioden 2003-23.

Tabell 2.2.5. Forskjeller i produktivitet og slaktevekter mellom Alta bestandsplanområde (2019-23), Finnmark (2019-23) og landet som helhet (2023).

OMRÅDE	Alta bestandsplan- område (2019-23)	Hele Finnmark (2019-23)	Hele landet (2023)
ku per okse	1,90	1,21	1,72
kalv per ku	0,71	0,65	0,64
kalv per kalvku	1,32	1,24	1,20
sl.vekt kalv (kg)	67,2	62,3	61,1
sl.vekt ungdyr (kg)	128,1	125,9	129,4

Bestandsvurdering

I planperioden 2019-23 ble det i Alta bestandsplanområde felt til sammen 217 dyr av en tildelt kvote på totalt 247 dyr. Uttaket per år i planperioden var 6% høyere enn i perioden 2015-18. Fellingsprosenten for siste planperiode var på 88% av kvoten, som er en økning fra foregående to planperioder (ca. 80%). Det årlige fellingsmålet i antall dyr ble overskredet i 3 av de 5 planårene. I tillegg har det vært en avgang utenom fellingskvote (fallvilt) på 59 dyr (per 12.01.2024). Dette er en økning i forhold til perioden 2015-18 (se egen omtale under).

Store mellomårssvingninger i indeksen for «felt elg per jegerdag» gjør at vi primært velger å se på gjennomsnittsverdier når bestandsutviklingen skal vurderes. Gjennomsnittsindeksene indikerer at bestanden i bestandsplanområdet som helhet har økt moderat siden perioden 2015-18. Enkeltårsindeksene fra 2018 og 2023 kan riktignok tyde på en svak nedgang, men helhetsinntrykket fra planperiodene er en liten bestandsøkning. Det observerte ku/okse-forholdet havnet på 1,9⁹ i gjennomsnitt for perioden 2019-23. Dette er en markert økning fra perioden 2015-18 (1,6). Ku/okseforholdet ligger godt over Finnmark samlet (1,2), og også høyere enn landet som helhet (1,7). For «kalv per ku» (0,7) og «kalv per kalvku» (1,2) viser tallene bare små forskjeller mellom Alta-stammen, Finnmark totalt og landet som helhet.

Slaktevekter kan brukes til å vurdere bestandens kondisjon og indirekte også beitestatusen. Vekter på kalv og ungdyr vil være best egnet til dette formål siden de representerer rene årsklasser. Kalvevekter som indikator på stammens kondisjon bør imidlertid brukes med varsomhet. Dette fordi kalvevektene i større grad enn for eldre dyr er påvirket av klima- og beiteforholdene foregående sommer, og dermed naturlig har større årssvingninger. Blant annet for å redusere denne «års-effekten» har vi konsekvent valgt å bruke gjennomsnittsvekter for hele planperioder som sammenligningsgrunnlag i vurderingene. En annen viktig grunn til å bruke gjennomsnittsvekter over flere år er at datagrunnlaget fra enkeltår kan være nokså begrenset.

For bestandsplanområdet som helhet er gjennomsnittsvakta for kalv nokså uendret fra forrige planperiode, mens det er vektøkning for øvrige kategorier. For 2023 var snittvekta på kalv (67 kg) godt over nivået for både Finnmark samlet (62 kg) og landet som helhet (61 kg). For ungdyr var snittvekta i Alta (128 kg) høyere enn for Finnmark (126 kg), men så vidt lavere enn for landet samlet (129 kg). Dette indikerer en bestand i gjennomsnittlig godt hold.

Avgang utenom ordinær jakt

I siste bestandsplan ble det satt som mål at avgangen utenom ordinær jakt i Alta skal reduseres. Videre ble det satt som mål at antall elgpåkjørsler ikke skal overskride 28 tilfeller totalt i planperioden, at antall døde elg som følge av påkjørsler ikke skal overskride 8 dyr i planperioden, og at akutte uttak utenom ordinær jakt («nødverge-uttak») ikke bør overskride 1 dyr per år.

Gjennom planperioden er det registrert 61 fallvilt i Alta kommune. Dette tilsvarer 22% flere fallvilt per år enn i foregående planperiode (12,2 mot 10 dyr per år). Det er særlig antall trafikkdrepte elg som har økt i siste periode (fra 1,8 til 4 dyr per år). Økningen i trafikkdrepte elg har kommet på

⁹ For det siste året i planperioden (2023) ble det registrert et ku/okse-forhold på hele 2,5.

tross av at antall elgpåkjørsler i siste planperiode (41 tilfeller) har litt lavere årsgjennomsnitt enn i perioden 2015-18 (8,2 mot 8,8 per år)¹⁰.

Det har også vært økning i andre tapsårsaker som drukning (11 dyr), ulovlig felling (4 dyr) og såkalt nødvergefelling (4 dyr), det vil si dyr som er felt innenfor byen av hensyn til folks sikkerhet. Antallet nødvergefelling er likevel klart lavere enn for 10-15 år siden. Dette kan i hovedsak tilskrives at det siden 2012 er tatt ut 37 dyr innenfor jaktfeltet Aronnes-Elvestrand (se egen omtale under). Dette uttaket har trolig også hatt en positiv effekt på elgpåkjørsler og elg som går gjennom isen på Altaelva.

Statusen for utviklingen i fallvilt og påkjørsler er at den i hovedsak ikke er i samsvar med bestandsplanens målsetninger. For siste planperiode har antall fallvilt per år økt. Selv om antallet elgpåkjørsler per år har avtatt, så er antallet fortsatt høyere enn bestandsplanens «tålegrense». Det samme gjelder for antallet trafikkdrepte elg, som så langt faktisk er mer enn dobbelt så høyt som tålegrensa satt i bestandsplan. Antall nødvergefelling er derimot, inntil videre, innenfor tålegrensa.

For siste planperiode utgjør fallvilt 22% av dokumentert avgang totalt. Dette representerer tilnærmet ingen endring i forhold til periodene 2011-14 (23%) og 2015-18 (21%), men er likefullt et høyt tall på landsbasis og mye høyere enn i andre kommuner i Finnmark.

Elg i boligområder

I siste bestandsplan er det sagt at utfordringer med elg i boligområder primært bør løses gjennom økt jaktuttak. For 10-15 år siden var det en sterk og uønsket økning i antall elg nær tettbebyggelsen i Alta by, særlig på østsiden mot Altaelva. For å motvirke denne utviklingen opprettet FeFo i 2012, i samråd med kommunen, et nytt jaktfelt på Aronnes-Elvestrand. Jaktfeltet omfatter for en stor del private eiendommer som ikke er FeFo-grunn. På grunnlag av avtaler med private grunneiere og dyktige jaktlag har jakta forløpt nesten helt uten konflikter. Ifølge siste bestandsplan skal «antall dyr i området Aronnes-Elvestrand holdes stabilt på dagens lave nivå». Siden 2012 er det til sammen felt 37 dyr i feltet, hvorav hele 11 dyr i de to første årene da kvotene var store. I siste planperiode har det blitt tatt ut både 2, 3 og 4 dyr per år i feltet. Tiltaket har utvilsomt bidratt til å redusere problemene med bynær elg.

Også i Tverrelvdalen og i Rafsbotn er det år om annet større konsentrasjoner av elg i og nær boligområder, spesielt om vinteren. I Tverrelvdalen har FeFo og en sammenslutning av private grunneiere («Tverrelvdalen grunneierlag») blitt enig om å organisere jakta i fellesskap, og på den måten gjort det mulig å få tatt ut elg som står på innmark under jakta. Totalt er det i siste planperiode felt 29 dyr i Tverrelvdalen.

¹⁰ Antallet elgpåkjørsler for siste planperiode, med og uten dødelig utfall for elgen, forventes å bli større ettersom det gjenstår 3 vintermåned før fallviltåret er omme.

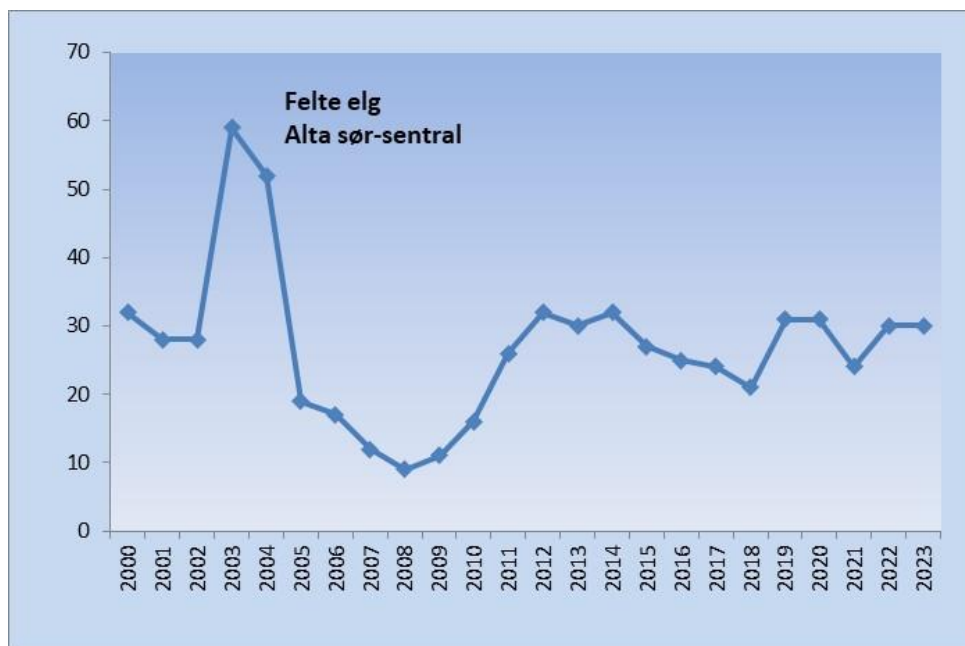
2.3. Delbestand Alta sør-sentral

Fellings- og bestandsdata

Datagrunnlaget for sett-elg er vurdert som litt for lite til at enkeltår alene kan brukes som referanse for bestandsutviklingen. Som støttegrunnlag for bestandsvurderingene har vi derfor valgt å bruke gjennomsnittstall for planperiodene. Tabellene og figurene som følger viser fellings-, sett-elg-, slaktevekt- og fallviltdata for delbestand Alta sør-sentral bakover i tid.

Tabell 2.3.1. Tildelte kvoter, felte dyr, fellingsprosent og fellingsprofiler i delbestand Alta sør-sentral, perioden 2003-23. Røde tall betyr avvik fra målprofilen.

ÅR	TILDELTE KVOTER					FELTE DYR					FELLINGSPROSENT				FELLINGSPROFIL					
	fri-dyr	okse	ku	ung-dyr	kalv	till.-dyr	okse	ku	ung-okse	kvige	kalv	kvote totalt	fellings-mål	felte totalt	fellings-% kvote	fellings-% mål	okse 1,5 år+	ku 2,5 år+	kalv/ungdyr	kalv
2003	12	12		11	29		12	9	4	3	31	64	*	59	92 %	*	Målprofil 2003-06:			
2004	14	6		9	29		9	8	1	4	30	58	*	52	90 %	*	max	max	min	min
2005	4			7	14		2	3	1	1	12	25	*	19	76 %	*	60 %	15 %	60 %	50 %
2006	4			7	14			5		1	11	25	*	17	68 %	*	Fellingsprofil 2003-06:			
Totalt	34	18		34	86		23	25	6	9	84	172	*	147	85 %	*	46 %	17 %	67 %	57 %
2007	3	4			7		4	1		1	6	14	*	12	86 %	*	Målprofil 2007-10:			
2008	2	3			4		4		1		4	9	*	9	100 %	*	max	max	min	min
2009	3	4			7		4	1	1		5	14	*	11	79 %	*	55 %	15 %	60 %	50 %
2010	5	4			8		5	2	1	1	7	17	*	16	94 %	*	Fellingsprofil 2007-10:			
Totalt	13	15			26		17	4	3	2	22	54	*	48	89 %	*	77 %	8 %	56 %	46 %
2011	4	9			14		8	1	3	1	13	27	*	26	96 %	*	Målprofil 2011-14			
2012	12	2	2		18	2	5	8	2	1	16	36	*	32	89 %	*	max	max	min	min
2013	14	3	2		20		6	4	3	1	16	39	*	30	77 %	*	60 %	20 %	60 %	50 %
2014	13	4	2	1	18		6	7	3	1	14	38	*	31	82 %	*	Fellingsprofil 2011-14:			
Totalt	43	18	6	1	70	2	25	20	11	4	59	140	*	119	85 %	*	60 %	17 %	62 %	50 %
2015	12	3			18		5	7	1	3	11	33	28	27	82 %	96 %	Målprofil 2015-18:			
2016	7	7			14		7	2	2	1	13	28	24	25	89 %	104 %	max	max	min	min
2017	7	9			16		10	3	1	2	8	32	28	24	75 %	86 %	55 %	20 %	60 %	50 %
2018	7	7			14		4	2	2	2	11	28	25	21	75 %	84 %	Fellingsprofil 2015-18:			
Totalt	33	26			62		26	14	6	8	43	121	105	97	80 %	92 %	59 %	14 %	59 %	44 %
2019	8	5	2		16	2	5	7	4	2	13	33	25	31	94 %	124 %	Målprofil 2019-23			
2020	9	6	2		17	2	8	4	3	1	15	36	30	31	86 %	103 %	max	max	min	min
2021	6	9			16		8	2	2		12	31	28	24	77 %	86 %	55 %	20 %	60 %	50 %
2022	4	9	3		18		6	7		1	16	34	30	30	88 %	100 %	Fellingsprofil 2019-23:			
2023	6	9	2		16		8	3	2	4	13	33	30	30	91 %	100 %	60 %	16 %	60 %	47 %
Totalt	33	38	9		83	4	35	23	11	8	69	167	143	146	87 %	102 %				

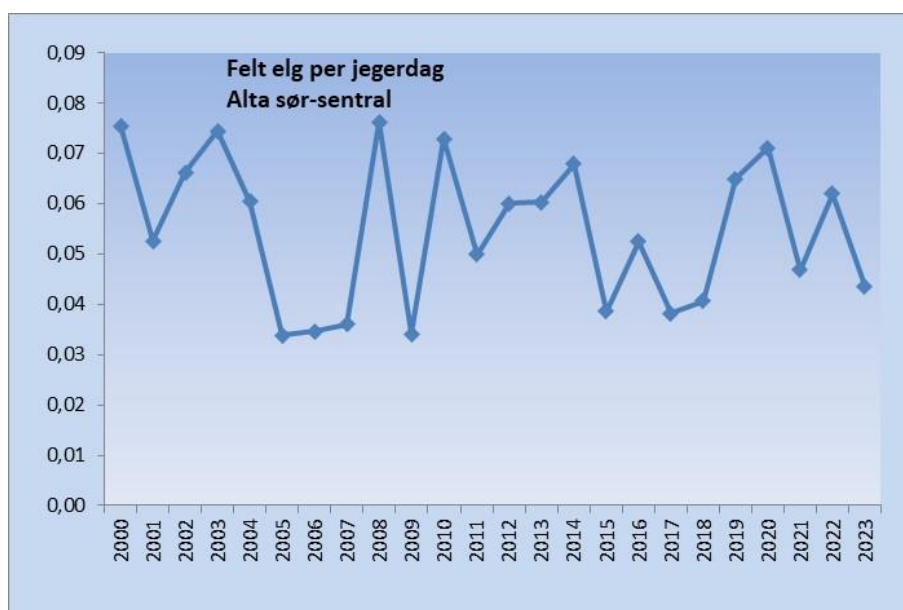
Figur 2.3.1. Felte elg i delbestand Alta sør-sentral, perioden 2000-23.

Tabell 2.3.2. Avgang utenom ordinær jakt i delbestand Alta sør-sentral, perioden 2011/12 - 2023/24, fordelt på dyrekategori og tapsårsak.

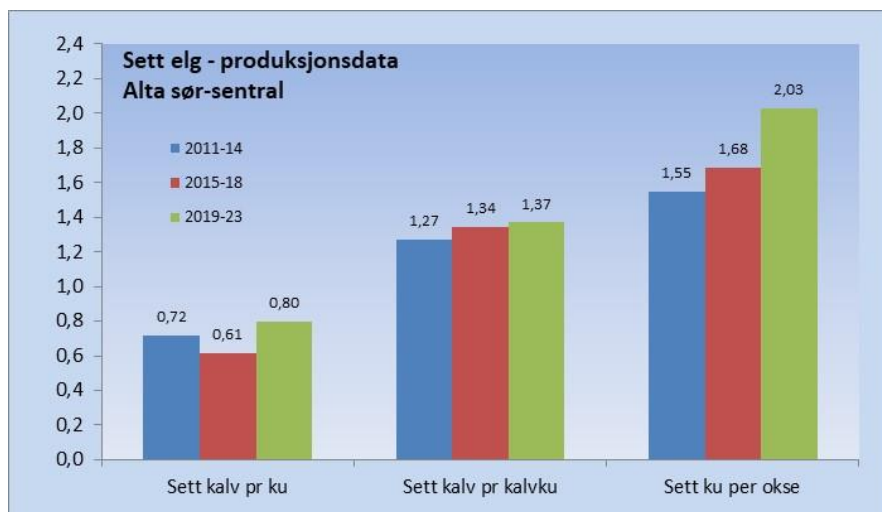
ÅR	ANNEN AVGANG - DYREKATEGORI						ANNEN AVGANG - ÅRSAK					TOTAL AVGANG		
	okse	ku	ungokse	kvige	kalv	ukjent	påkjørt	druknet	ulovlig felt	nød- verge	andre årsaker	jakt- uttak	annen avgang	sum
2011/12	3	2			3		3		1		4	26	8	34
2012/13	3	1			7		3		1		7	32	11	43
2013/14	3	2			3	7	2	8		1	4	30	15	45
2014/15		1			1	1		1			2	31	3	34
Totalt	9	6			14	8	8	9	2	1	17	119	37	156
2015/16				1	3		1				3	27	4	31
2016/17	4	1		1	1	1		1			7	25	8	33
2017/18	1	3			2		1	2			3	24	6	30
2018/19	1	4	1		1		2		1	1	3	21	7	28
Totalt	6	8			7	1	4	3	1	1	16	97	25	122
2019/20		2	1		4		2	2	1		2	31	7	38
2020/21	1	5	2	1	3		4	2	1		4	31	12	43
2021/22	1	3	1	4	5		2	1	1		8	24	14	38
2022/23	3	2			3		2	2		2	2	30	8	38
2023/24		4	2		3		4	2			3	30	9	39
Totalt	5	16	6	5	18		14	9	3	4	19	146	50	196

Tabell 2.3.3. Sett elg-data for delbestand Alta sør-sentral, perioden 2007-23.

ALTA SØR-SENTRAL	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2011-14	2015-18	2019-23
Antall observasjoner	117	110	147	157	336	443	352	328	410	406	345	286	591	451	513	491	403	1459	1447	2449
Sett elg per jegerdag	0,32	0,79	0,45	0,83	0,62	0,70	0,60	0,51	0,47	0,57	0,44	0,42	1,18	0,78	0,76	0,77	0,51	0,61	0,47	0,77
Sett elg per 8-timers dag	0,38	1,05	0,50	0,82	0,67	0,83	0,71	0,70	0,59	0,79	0,55	0,55	1,32	1,03	1,00	1,01	0,59	0,73	0,61	0,95
Felt elg per jegerdag	0,030	0,057	0,030	0,074	0,046	0,051	0,051	0,050	0,031	0,038	0,030	0,031	0,058	0,053	0,036	0,047	0,038	0,050	0,032	0,045
Felt elg per 8 timers dag	0,036	0,076	0,034	0,073	0,050	0,060	0,060	0,068	0,039	0,053	0,038	0,041	0,065	0,071	0,047	0,062	0,044	0,059	0,042	0,056
Sett kalv pr ku	0,85	0,95	1,00	1,04	0,60	0,78	0,81	0,65	0,77	0,57	0,36	0,86	0,96	0,50	0,67	1,06	0,77	0,72	0,61	0,80
Sett kalv pr kalvku	1,56	1,13	1,47	1,41	1,20	1,26	1,34	1,27	1,44	1,22	1,28	1,40	1,38	1,26	1,40	1,46	1,28	1,27	1,34	1,37
Andel ku med kalv	0,61	0,79	0,68	0,73	0,49	0,58	0,60	0,49	0,52	0,45	0,25	0,61	0,70	0,38	0,48	0,67	0,59	0,54	0,44	0,57
Sett ku per okse	1,37	1,34	0,81	1,50	1,29	1,63	1,37	2,06	1,62	1,53	1,88	1,79	2,15	1,24	2,46	2,25	2,68	1,55	1,68	2,03
Andel kalvi i bestanden	33 %	35 %	31 %	38 %	25 %	32 %	32 %	30 %	32 %	26 %	19 %	35 %	40 %	22 %	32 %	42 %	36 %	30 %	28 %	35 %
Andel okse i bestanden	28 %	28 %	38 %	25 %	33 %	26 %	29 %	23 %	26 %	29 %	28 %	23 %	19 %	35 %	20 %	18 %	17 %	27 %	27 %	22 %

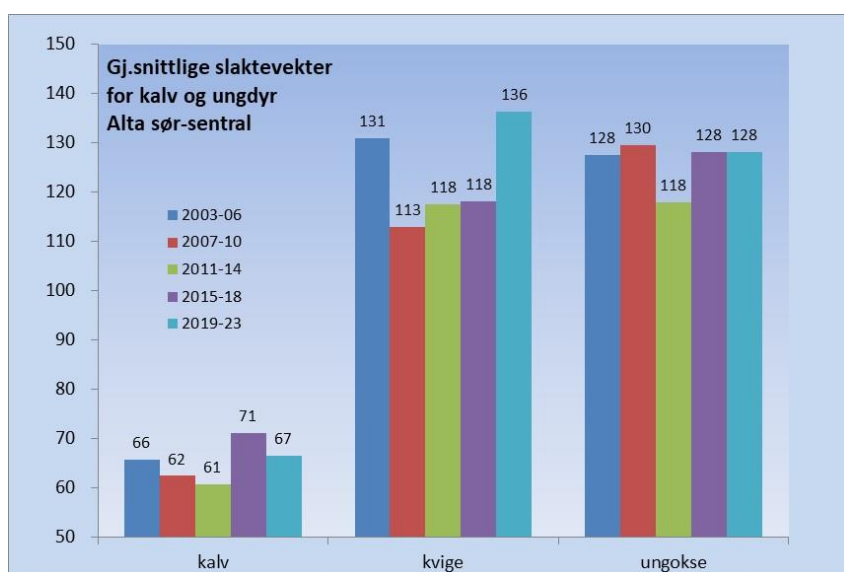
Figur 2.3.3. Felt elg per jegerdag (8 timers-dag) i delbestand Alta sør-sentral, perioden 2000-23.

Figur 2.3.4. Produksjonsindekser (kalv per ku - kalv per kalvku - ku per okse) for delbestand Alta sør-sentral, perioden 2011-23.

Tabell 2.3.4. Gjennomsnittlige slaktevekter i delbestand Alta sør-sentral, perioden 2015-23, og gjennomsnittsvekter per planperiode, perioden 2003-23.

ÅR	GJENNOMSNIITTLIGE SLAKTEVEKTER (kg)									
	kalv		kvige		ungokse		ku 2 år+		okse 2 år+	
2015	67,7	11	106,0	3	135,0	1	162,1	7	192,2	5
2016	73,8	12	115,0	1	125,0	2	169,5	2	172,9	7
2017	67,5	8	114,0	2	115,0	1	163,3	3	197,9	10
2018	74,2	11	142,0	2	134,5	2	160,0	2	230,3	4
2019	71,5	13	149,0	2	131,5	4	182,0	7	204,4	5
2020	65,8	15	137,0	1	135,3	3	176,0	4	241,4	8
2021	68,2	12		0	109,0	2	181,5	2	199,3	8
2022	59,8	16	110,0	1		0	159,7	7	203,5	6
2023	69,6	13	136,5	4	130,0	2	166,7	3	221,4	8
2003-06	65,8	84	130,9	9	127,5	6	168,8	25	198,0	22
2007-10	62,5	21	113,0	2	129,5	2	153,0	4	210,1	17
2011-14	60,7	59	117,5	4	117,9	9	154,7	20	212,7	27
2015-18	71,1	42	118,1	8	128,2	6	163,1	14	195,0	26
2019-23	66,6	69	136,4	8	128,2	11	172,1	23	215,4	35

Figur 2.3.5. Gjennomsnittlige slaktevekter per planperiode for kalv og ungdyr i delbestand Alta sør-sentral, perioden 2003-23.

Bestandsmål

Bestandsplanens mål for delbestand Alta sør-sentral var at bestanden skulle **holdes stabil**. En moderat til høy produktivitet skulle sikres gjennom et ku/okse-forhold mellom 1,5 og 2,0. Det var videre et mål å holde gjennomsnittlige slaktevekter på kalv over 60 kg.

Bestandsvurdering

I planperioden 2019-23 ble det i delbestand Alta sør-sentral felt til sammen 146 dyr av en tildelt kvote på totalt 167 dyr. Totaluttaket endte med det så vidt over fellingsmålet på 143 dyr. Uttaket per år var i gjennomsnitt 20% høyere enn i perioden 2015-18 (29 mot 25 dyr per år). Fellingsprosenten for perioden endte på 87% av kvoten, som var litt høyere enn i perioden 2015-18 (80%). Fellingsmålet i antall dyr ble oppfylt og vel så det i 4 av de 5 årene i planperioden.

Gjennom siste planperiode er det for Alta sør-sentral alene registrert 50 fallvilt. Påkjørsler utgjør «bare» 28% av denne avgangen. Det vil si at Alta sør-sentral har en svært høy avgang av dyr av andre årsaker enn påkjørsler. Den kanskje viktigste av disse er drukning, som følge av at elg går gjennom usikker elveis (9 dyr). I kapittel 2.2 er det gitt en nærmere vurdering av avgang utenom ordinær jakt for hele bestandsplanområdet.

Bestandsstatistikken for Alta sør-sentral tilsier at bestanden er på omtrent samme nivå, eventuelt litt høyere, enn ved utgangen av forrige planperiode. Dersom vi sammenligner «felt elg per jegerdag» for siste år av hver av planperiodene (2018 og 2023), er det en marginal økning i indeksen. Dersom vi legger hele planperiodene til grunn, er økningen litt mer markert. Vi ser omtrent den samme trenden i indeksen «sett elg per jegerdag». Vi konkluderer derfor med at bestanden neppe er redusert, og at den sannsynligvis har blitt noe større. Dette på tross av at jaktuttak og irregulær avgang til sammen har medført ca. 25% større avgang per år enn i perioden 2015-18.

Det blir da nærliggende å knytte bestandsutviklingen opp mot endringer i produktivitet. Fra 2018 til 2023 har «sett ku per okse» økt fra et nokså høyt nivå (1,8) til et veldig høyt nivå (2,7). Dette er langt over «taket» på 2,0 som er satt i bestandsplan. Gjennomsnittstallene for planperiodene indikerer en mer moderat, men like fullt markert økning (fra 1,7 til 2,0). Andre produktivitetsindekser, som kalv per ku og kalv per kalvku, viser også en liten økning når vi legger gjennomsnittsindekser til grunn. En markert dreining av kjønnsforholdet mot høy kuandel virker derfor å være den mest nærliggende årsaken til at bestanden, på tross av 25% større avgang, har holdt stand, og trolig også økt litt, gjennom siste planperiode.

Når det gjelder fellingsprofilen, så er bestandsplanens målprofil bare delvis oppfylt. Avvikene er imidlertid ikke store. Det er skutt for høy andel okse, som i lys av det høye ku/okse-forholdet gir god mening. I tillegg er det felt litt lavere andel av kalv enn forutsatt i plan.

Slaktevekta på kalv viser 67 kg i gjennomsnitt for siste planperiode. Selv om det er en nedgang på 4 kg fra foregående planperiode, er vekta fortsatt godt over bestandsplanens «minstevekt» på 60 kg.

Konklusjon

For planperioden 2019-23 var det satt som mål at elgbestanden i Alta sør-sentral skulle holdes stabil, og at ku/okse-forholdet i bestanden skulle holdes mellom 1,5 og 2,0. Ut fra en samlet vurdering av fellings- og sett-elg-data er bestandsutviklingen i rimelig bra samsvar med målsetningen i bestandsplan. På tross av høyere irregulær avgang enn forutsatt i bestandsplan, har bestanden holdt stand. Paradoksalt nok er det et høyere ku/okse-forhold enn forutsatt i plan som trolig er hovedårsaken til at bestanden ikke har blitt redusert.

Utviklingen i slaktevekt, med kalvevekt godt over «minstevekta» på 60 kg, er også i samsvar med bestandsplanens mål.

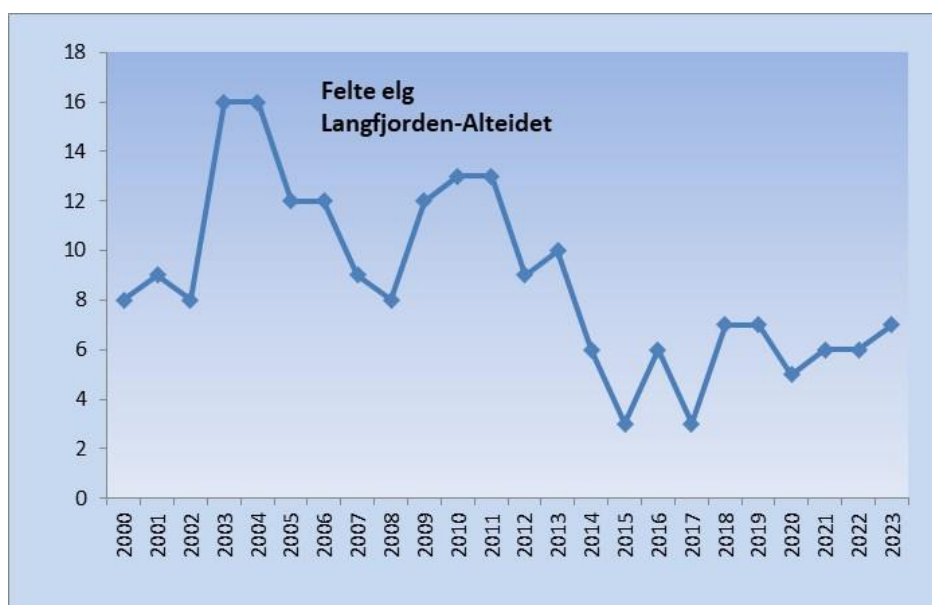
2.4. Delbestand Langfjorden-Alteidet

Fellings- og bestandsdata

Datagrunnlaget for sett-elg er vurdert som for lite til at enkeltår alene kan brukes som referanse for bestandsutviklingen. Som grunnlag for bestandsvurderingene har vi derfor valgt å bruke gjennomsnittstall for planperiodene. Tabellene og figurene som følger viser fellings-, sett-elg-, slaktevekt- og fallviltdata for delbestand Langfjorden-Alteidet bakover i tid.

Tabell 2.4.1. Tildelte kvoter, felte dyr, fellingsprosent og fellingsprofiler i delbestand Langfjorden-Alteidet, perioden 2003-23. **Røde tall betyr avvik fra målprofilen.**

ÅR	TILDELTE KVOTER						FELTE DYR					FELLINGSPROSENT				FELLINGSPROFIL				
	fri-dyr	okse	ku	ung-dyr	kalv	till.-dyr	okse	ku	ung-okse	kvige	kalv	kvote totalt	fellings-mål	felte totalt	fellings-% kvote	fellings-% mål	okse 1,5 år+	ku 2,5 år+	kalv/ungdyr	kalv
2003	2	4	1	2	8		4	3	1		8	17	*	16	94 %	*	Målprofil 2003-06:			
2004	2	3	1	2	7		1	3	3	3	6	15	*	16	107 %	*	<i>max</i>	<i>max</i>	<i>min</i>	<i>min</i>
2005	2	2	1	2	5		2	3		2	5	12	*	12	100 %	*	60 %	20 %	60 %	30 %
2006	2	2	1	2	5		5	1		2	4	12	*	12	100 %	*	Fellingsprofil 2003-06:			
Totalt	8	11	4	8	25		12	10	4	7	23	56	*	56	100 %	*	48 %	18 %	61 %	41 %
2007	4	4		1	6		2	2	2	3		15	*	9	60 %	*	Målprofil 2007-10:			
2008	4	3		1	5		2	1	2	1	2	13	*	8	62 %	*	<i>max</i>	<i>max</i>	<i>min</i>	<i>min</i>
2009	4	3		1	5		3	2	1	6		13	*	12	92 %	*	60 %	20 %	50 %	40 %
2010	3	4		1	5		2	1	2	1	7	13	*	13	100 %	*	Fellingsprofil 2007-10:			
Totalt	15	14		4	21		7	4	8	5	18	54	*	42	78 %	*	63 %	10 %	74 %	43 %
2011	5	3			7	1	3	2	3	5		16	*	13	81 %	*	Målprofil 2011-14:			
2012	3	4	2		7		2		2	4		16	*	9	56 %	*	<i>max</i>	<i>max</i>	<i>min</i>	<i>min</i>
2013	2	4	2		6	1	3	2		4		15	*	10	67 %	*	60 %	20 %	50 %	40 %
2014	2	3	2		5		1	2		2	1	12	*	6	50 %	*	Fellingsprofil 2011-14:			
Totalt	12	14	6		25	2	6	7	4	7	14	59	*	38	64 %	*	42 %	18 %	66 %	37 %
2015	2			3	3		1		1	1		8	8	3	38 %	38 %	Målprofil 2015-18:			
2016	1	1		2	4		1		1	2	2	8	6	6	75 %	100 %	<i>max</i>	<i>max</i>	<i>min</i>	<i>min</i>
2017		2		3	3				1	1	1	8	6	3	38 %	50 %	50 %	15 %	60 %	50 %
2018	2	2			3		2	1	1	3		7	5	7	100 %	140 %	Fellingsprofil 2015-18:			
Totalt	5	5		8	13		4	1	4	3	7	31	25	19	61 %	76 %	67 %	5 %	74 %	37 %
2019	1	3			3	1	3	2	1	1		8	6	7	88 %	117 %	Målprofil er satt for delbestander, ikke for hovedbestand			
2020	1			3	3			1	2	1	1	7	6	5	71 %	83 %	60 %	10 %	60 %	50 %
2021		1		2	3		1		2	3		6	5	6	100 %	120 %	Fellingsprofil 2019-23:			
2022		1		2	3				2	1	3	6	5	6	100 %	120 %	65 %	13 %	71 %	35 %
2023	1	3			3		1	1	1	1	3	7	6	7	100 %	117 %				
Totalt	3	8		7	15	1	5	4	8	3	11	34	28	31	91 %	111 %				

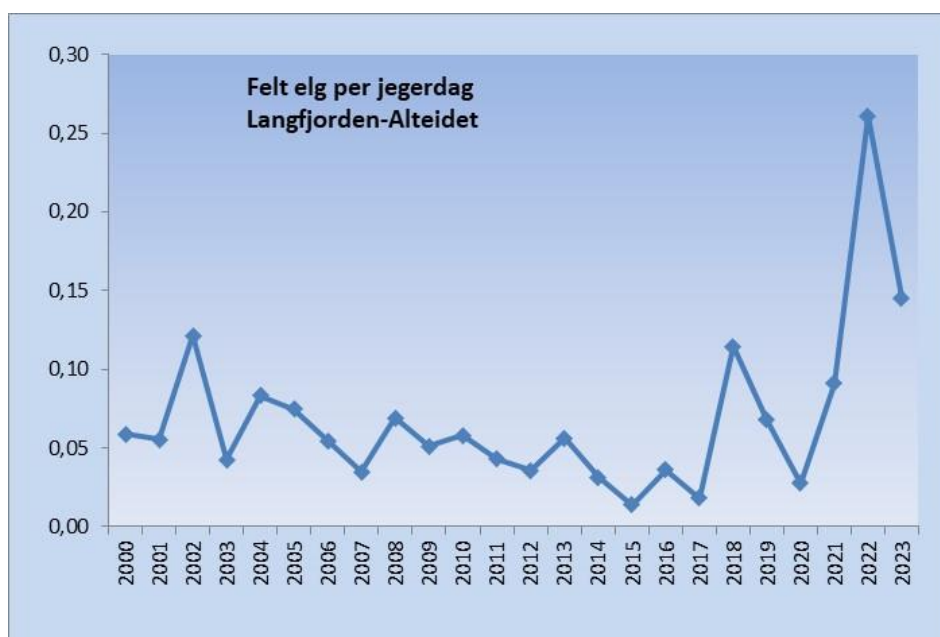
Figur 2.4.1. Felte elg i delbestand Langfjorden-Alteidet, perioden 2000-23.

Tabell 2.4.2. Avgang utenom ordinær jakt i delbestand Langfjorden-Alteidet, perioden 2011/12 – 2023/24, fordelt på dyrekategori og tapsårsak.

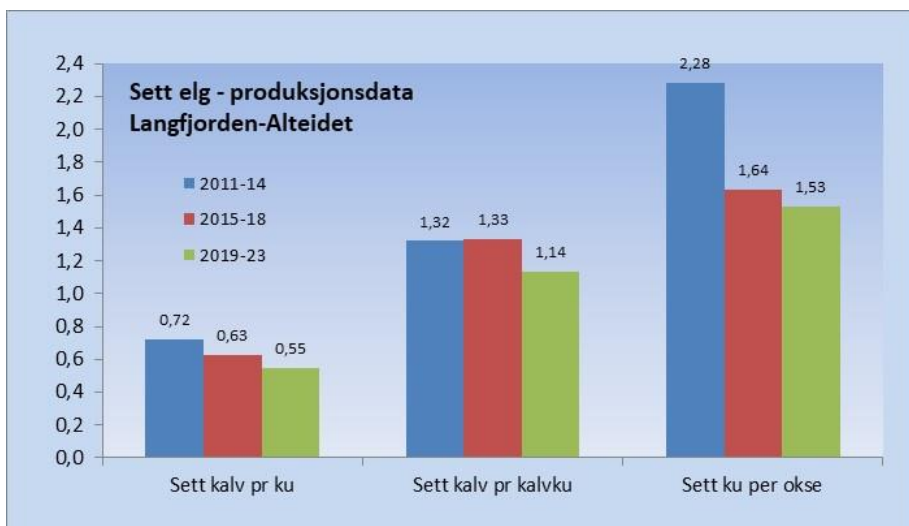
	ÅR	ANNEN AVGANG - DYREKATEGORI					ANNEN AVGANG - ÅRSAK					TOTAL AVGANG			
		okse	ku	ungokse	kvige	kalv	ukjent	påkjørt	druknet	ulovlig felt	nødverge	andre årsaker	jaktuttak	annen avgang	sum
LANGFJORDEN-ALTEIDET	2011/12												13		13
	2012/13		1			1		2					9	2	11
	2013/14	1										1	10	1	11
	2014/15					2	1	1				2	6	3	9
	Totalt	1	1			3	1	3				3	38	6	44
	2015/16				1	1						2	3	2	5
	2016/17												6		6
	2017/18												3		3
	2018/19												7		7
	Totalt				1	1						2	19	2	21
	2019/20												7		7
	2020/21	1								1			5	1	6
	2021/22												6		6
	2022/23	1										1	6	1	7
	2023/24					1		1					7	1	8
	Totalt	2				1		1		1		1	31	3	34

Tabell 2.4.3. Sett elg-data for delbestand Langfjorden-Alteidet, perioden 2007-23.

LANGFJORDEN-ALTEIDET	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2011-14	2015-18	2019-23
Antall observasjoner	100	65	52	132	98	62	60	41	28	37	35	78	85	97	119	75	96	261	178	472
Sett elg per jegerdag	0,39	0,75	0,24	0,59	0,32	0,25	0,31	0,21	0,07	0,20	0,16	0,72	0,59	0,44	1,80	3,26	0,99	0,28	0,19	0,86
Sett elg per 8-timers dag	0,49 *		0,14	0,41	0,17	0,17	0,39	0,43	0,10	0,22	0,21	0,99	0,82	0,53	1,80	3,26	1,99	*	0,26	1,12
Felt elg per jegerdag	0,035	0,069	0,051	0,058	0,043	0,036	0,056	0,031	0,010	0,032	0,014	0,083	0,049	0,023	0,091	0,261	0,072	0,041	0,024	0,056
Felt elg per 8 timers dag	*	*	*	*	*	*	*	*	0,014	0,036	0,018	0,115	0,068	0,027	0,091	0,261	0,145	*	0,032	0,073
Sett kalv pr ku	0,42	0,55	1,00	0,88	0,83	0,65	0,65	0,69	0,54	0,46	0,31	0,90	0,67	0,35	0,50	0,70	0,61	0,72	0,63	0,55
Sett kalv pr kalvku	1,26	1,31	1,46	1,59	1,22	1,25	1,60	1,43	1,40	1,20	1,00	1,44	1,04	1,15	1,21	1,05	1,25	1,32	1,33	1,14
Andel ku med kalv	0,35	0,42	0,68	0,56	0,68	0,52	0,38	0,44	0,38	0,38	0,31	0,60	0,64	0,28	0,41	0,67	0,49	0,53	0,46	0,48
Sett ku per okse	3,24	2,07	1,90	2,48	2,50	1,92	2,00	3,20	2,17	1,08	1,45	2,00	1,80	2,09	1,18	1,36	1,52	2,28	1,64	1,53
Andel kalvi i bestanden	24 %	27 %	40 %	39 %	37 %	30 %	30 %	34 %	27 %	19 %	16 %	38 %	30 %	19 %	21 %	29 %	27 %	33 %	28 %	25 %
Andel okse i bestanden	18 %	24 %	21 %	18 %	18 %	24 %	23 %	16 %	23 %	39 %	34 %	21 %	25 %	26 %	36 %	30 %	29 %	20 %	27 %	30 %

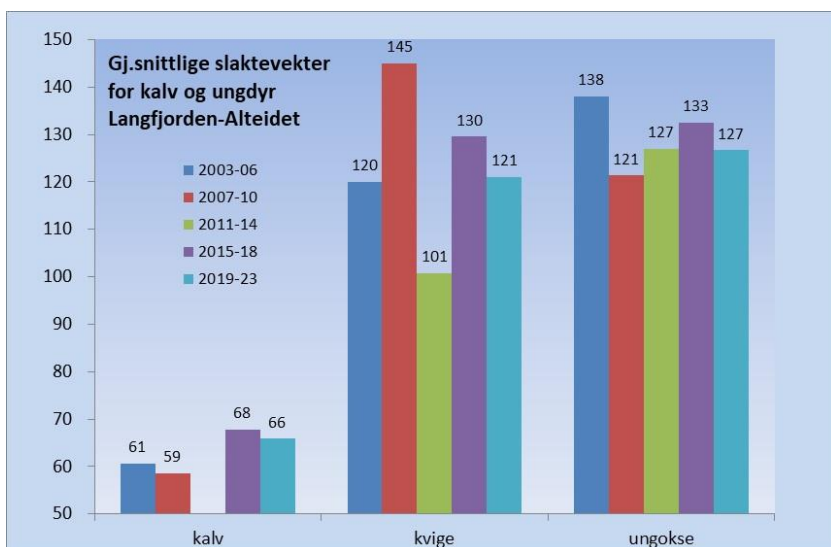
Figur 2.4.3. Felt elg per jegerdag (8 timers-dag) i delbestand Langfjorden-Alteidet, perioden 2000-23.

Figur 2.4.4. Produksjonsindekser (kalv per ku - kalv per kalvku - ku per okse) for delbestand Langfjorden-Alteidet, perioden 2011-23.

Tabell 2.4.4. Gjennomsnittlige slaktevekter i delbestand Langfjorden-Alteidet, perioden 2015-23, og gjennomsnittsvekter per planperiode, perioden 2003-22.

	ÅR	GJENNOMSNIITLIGE SLAKTEVEKTER (kg)									
		kalv	kvige	ungokse	ku 2 år+	okse 2 år+					
LANGFJORDEN/ ALTEIDET	2015	0	0	0	0	0					
	2016	60,0	100,0	1	0	210,0					
	2017	71,0	159,0	1	100,0	0					
	2018	69,3	3	0	165,0	1	175,0	204,5	2		
	2019	74,0	1	0	146,0	1	140,5	2	228,4	5	
	2020	58,0	1	112,0	1	126,0	2	198,0	1	0	
	2021	70,3	3	0	131,5	2	0	165,0	1		
	2022	58,7	3	127,0	1	93,5	2	0	0		
	2023	68,3	3	124,0	1	165,0	1	178,0	1	226,0	1
	2003-06	60,6	14	120,0	4	138,0	2	170,4	7	182,0	5
2007-10	58,5	11	145,0	1	121,3	3	175,0	1	169,3	6	
2011-14	46,1	8	100,7	3	127,0	1	155,8	5	168,8	4	
2015-18	67,8	5	129,5	2	132,5	2	175,0	1	206,3	3	
2019-23	65,8	11	121,0	3	126,6	8	164,3	4	219,0	7	

Figur 2.4.5. Gjennomsnittlige slaktevekter per planperiode for kalv og ungdyr i delbestand Langfjorden-Alteidet, perioden 2003-23.

Bestandsmål

Bestandsplanens mål for delbestand Langfjorden-Alteidet var at bestanden skulle **økes moderat**. En moderat til høy produktivitet skulle sikres gjennom et ku/okse-forhold mellom 1,5 og 2,0. Det var videre et mål å holde gjennomsnittlige slaktevekter på kalv over 60 kg.

Bestandsvurdering

I planperioden 2019-23 ble det i delbestand Langfjorden-Alteidet felt til sammen 31 dyr av en tildelt kvote på totalt 34 dyr. Totaluttaket endte dermed litt over fellingsmålet på 28 dyr. Uttaket per år var i gjennomsnitt 30% høyere enn i perioden 2015-18 (6,2 mot 4,8 dyr per år). Fellingsprosenten for perioden endte på 91% av kvoten, som var vesentlig høyere enn i perioden 2015-18 (61%). Fellingsmålet i antall dyr ble overskredet i 4 av de 5 årene i planperioden.

Gjennom siste planperiode er det for Langfjorden-Alteidet registrert 3 fallvilt, hvorav ett trafikkdrept dyr. I kapittel 2.2 er det gitt en nærmere vurdering av avgang utenom ordinær jakt for hele bestandsplanområdet.

Bestandsstatistikken for Langfjorden-Alteidet tilsier at bestanden har økt siden forrige planperiode. Dersom vi sammenligner gjennomsnittlig «felt elg per jegerdag» for hver av planperiodene, har indeksen økt markert. Det samme er tilfelle for «sett elg per jegerdag». Økningen har kommet på tross av at avgangen (jaktuttak og fallvilt) har økt med 25% (nesten 1,5 dyr per år) i den siste planperioden.

Fra 2015-18 til 2019-23 har sett ku per okse gått litt ned (fra 1,6 til 1,5). Det vil si helt ned mot «gulvet» i forhold til bestandsplanens målsetning. Ser vi på enkeltår, med forbehold om lite data-grunnlag, kan det se ut som at ku/okse-forholdet i løpet av planperioden har vært godt under 1,5 og at det har steget de siste årene. Andre produktivetsindekser, som kalv per ku og kalv per kalvku, viser nedgang når vi legger gjennomsnittsindeksene til grunn. Vi kan derfor ikke uten videre konkludere med økt produktivitet som årsak til at bestanden har økt på tross av høyere jaktuttak. Det vi vet er at jaktuttaket har vært svært forsiktig over mange år, samtidig som den forventede effekten i form av bestandsøkning har latt vente på seg til de siste årene. Vi vet også at bestanden er liten og derfor mer utsatt for uforutsigbare svingninger i sett-elg-indeksene. Vi kan heller ikke utelukke utveksling av dyr med nabobestander som en del av årsakskomplekset.

Når det gjelder fellingsprofilen, så er bestandsplanens målprofil bare delvis oppfylt. I forhold til målprofilen er det skutt for stor andel av hanndyr, for stor andel av voksen ku og for lav andel av kalv.

I en så liten bestand som Langfjorden-Alteidet er antall felte dyr for lite til å konkludere i særlig grad på slaktevekt. Med forbehold for dette registrerer vi at gjennomsnittsvekta fra siste planperiode var på 66 kg for kalv. Dette er godt over bestandsplanens «minstevekt» på 60 kg.

Konklusjon

For planperioden 2019-23 var det satt som mål at elgbestanden i Langfjorden-Alteidet skulle økes moderat, og at ku/okse-forholdet i bestanden skulle holdes mellom 1,5 og 2,0. Ut fra en samlet vurdering av fellings- og sett-elg-data er bestandsutviklingen i bra samsvar med målsetningen i bestandsplan. Bestanden har økt gjennom siste planperiode, på tross av høyere jaktuttak og tilnærmet uendret eller noe svakere produktivitet. Økningen må sees i sammenheng med svært forsiktig uttak over mange år forut for den observerte bestandsøkningen.

Utviklingen i slaktevekt, med kalvevekt godt over «minstevekta» på 60 kg, er i samsvar med bestandsplanens mål.

2.5. Delbestand Altafjorden øst

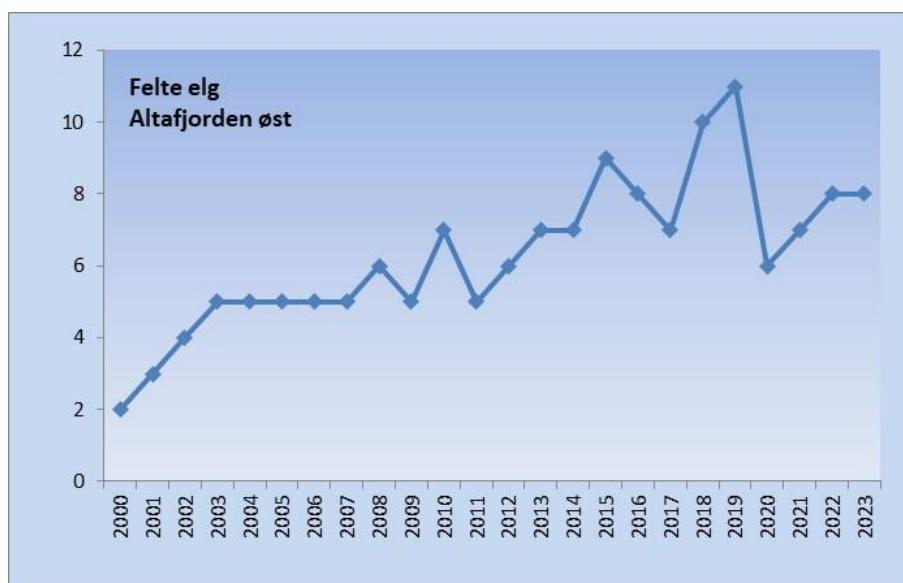
Fellings- og bestandsdata

Datagrunnlaget for sett-elg er vurdert som for lite til at enkeltår alene kan brukes som referanse for bestandsutviklingen. Som grunnlag for bestandsvurderingene har vi derfor valgt å bruke gjennomsnittstall for planperiodene. Tabellene og figurene som følger viser fellings-, sett-elg-, slaktevekt- og fallviltdata for delbestand Altafjorden øst bakover i tid.

Tabell 2.5.1. Tildelte kvoter, felte dyr, fellingsprosent og fellingsprofiler i delbestand Altafjorden øst, perioden 2003-23. Røde tall betyr avvik fra målprofilen.

ÅR	TILDELTE KVOTER						FELTE DYR					FELLINGSPROSENT				FELLINGSPROFIL				
	fri-dyr	okse	ku	ung-dyr	kalv	till.-dyr	okse	ku	ung-okse	kvige	kalv	kvote totalt	fellings-mål	felte totalt	fellings-% kvote	fellings-% mål	okse 1,5 år+	ku 2,5 år+	kalv/ungdyr	kalv
2003		3		1	3		3			1	1	7	7	5	71 %	71 %	Målprofil 2003-06:			
2004		3		1	3		2		1	2	7	7	5	71 %	71 %	<i>max</i>	<i>max</i>	<i>min</i>	<i>min</i>	
2005	3				3		1	2		2	6	6	5	83 %	83 %	60 %	15 %	60 %	50 %	
2006	3				3		1	1		3	6	6	5	83 %	83 %	Fellingsprofil 2003-06:				
Totalt	6	6		2	12		7	2	2	1	26	26	20	77 %	77 %	75 %	10 %	55 %	40 %	
2007	1	2			3		1	1		3	6	6	5	83 %	83 %	Målprofil 2007-10:				
2008	1	2			3		1	2		3	6	6	6	100 %	100 %	<i>max</i>	<i>max</i>	<i>min</i>	<i>min</i>	
2009	3	1			3		3	1	1	1	7	7	5	71 %	71 %	60 %	15 %	60 %	50 %	
2010	3	1			3		1	1	1	3	7	7	7	100 %	100 %	Fellingsprofil 2007-10:				
Totalt	8	6		12		6	1	4	2	10	26	26	23	88 %	88 %	77 %	4 %	70 %	43 %	
2011	2	1			4		1	1		3	7	7	5	71 %	71 %	Målprofil 2011-14:				
2012	2	1			4		2	1		3	7	7	6	86 %	86 %	<i>max</i>	<i>max</i>	<i>min</i>	<i>min</i>	
2013	4				4	1	3	1		3	9	9	7	78 %	78 %	60 %	20 %	50 %	40 %	
2014	4				4		2	1	1	2	8	8	7	88 %	88 %	Fellingsprofil 2011-14:				
Totalt	12	2		16	1	8	1	4	1	11	31	31	25	81 %	81 %	86 %	4 %	64 %	44 %	
2015	2	2			4		2	2		5	8	7	9	113 %	129 %	Målprofil 2015-18:				
2016	1	3			4		3		1	4	8	7	8	100 %	114 %	<i>max</i>	<i>max</i>	<i>min</i>	<i>min</i>	
2017	1	3			4		2	1	1	3	8	8	7	88 %	88 %	60 %	20 %	50 %	40 %	
2018	1	3			4	2	2	3		5	10	9	10	100 %	111 %	Fellingsprofil 2015-18:				
Totalt	5	11		16	2	9	2	4	2	17	34	31	34	100 %	110 %	76 %	6 %	68 %	50 %	
2019	2	2			4	3	4	2		5	11	10	11	100 %	110 %	Målprofil 2019-23:				
2020	2	2			4	3	1	1	1	2	11	10	6	55 %	60 %	<i>max</i>	<i>max</i>	<i>min</i>	<i>min</i>	
2021	1	3			4		2	2		3	8	7	7	88 %	100 %	60 %	20 %	60 %	50 %	
2022	1	3			4		2	1	1	4	8	7	8	100 %	114 %	Fellingsprofil 2019-23:				
2023	2	2			4		2	2		4	8	7	8	100 %	114 %	70 %	10 %	63 %	43 %	
Totalt	8	12		20	6	11	4	5	3	17	46	41	40	87 %	98 %	70 %	10 %	63 %	43 %	

1 Overskytingen av kvote i 2015 skyldes at det ble det felt et skadd dyr valdet, som kvotemessig ble overført til Langfjorden-Alteidet-valdet.

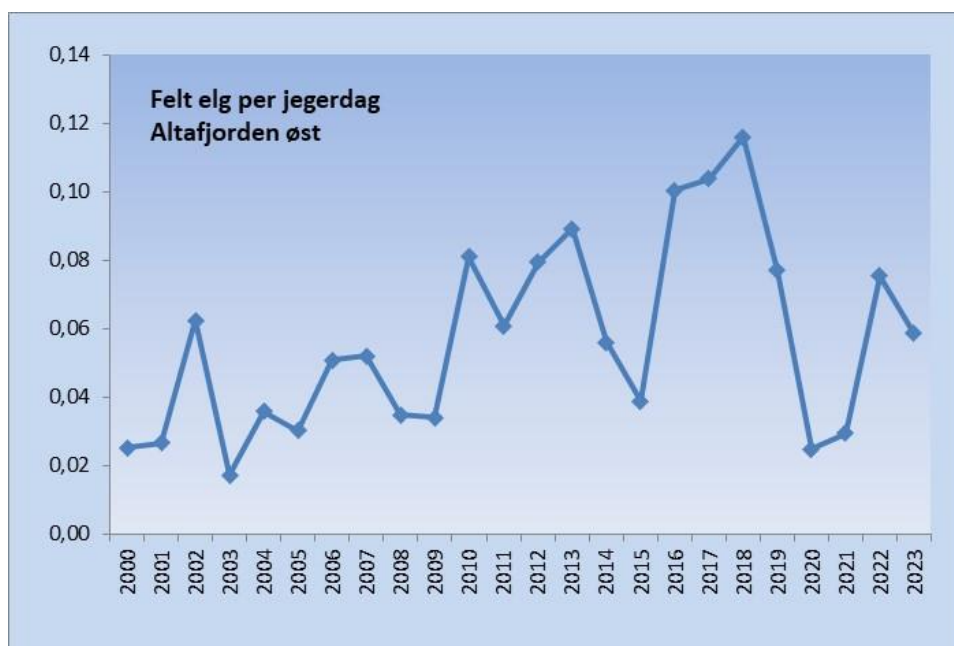
Figur 2.5.1. Felte elg i delbestand Altafjorden øst, perioden 2000-23.

Tabell 2.4.2. Avgang utenom ordinær jakt i delbestand Altafjorden øst, perioden 2011/12 – 2023/24, fordelt på dyrekategori og tapsårsak.

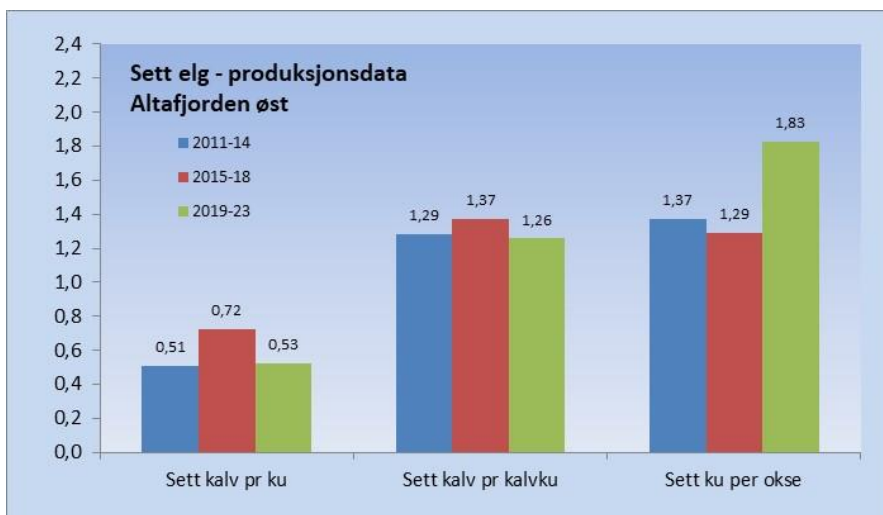
	ÅR	ANNEN AVGANG - DYREKATEGORI					ANNEN AVGANG - ÅRSAK					TOTAL AVGANG			
		okse	ku	ungokse	kvige	kalv	ukjent	påkjørt	druknet	ulovlig felt	nødverge	andre årsaker	jaktuttak	annen avgang	sum
ALTAFJORDEN ØST	2011/12												5		5
	2012/13	2				2	3	1		1			5	7	13
	2013/14		1		1					1			7	2	9
	2014/15		1			1		1				1	7	2	9
	Totalt	2	2			3	3	2				7	25	11	36
	2015/16			1		1		2					9	2	11
	2016/17		1			2						3	8	3	11
	2017/18		1		1	2		1	1			2	7	4	11
	2018/19	1		1		2			1			3	10	4	14
	Totalt	1	2			7		3	2			8	34	13	47
	2019/20					3						3	11	3	14
	2020/21					1						1	6	1	7
	2021/22						1	1					7	1	8
	2022/23					1						1	8	1	9
	2023/24		1		1			1				1	8	2	10
Totalt		1		1	5	1	2				6	40	8	48	

Tabell 2.5.3. Sett elg-data for delbestand Altafjorden øst, perioden 2007-23.

ALTAFJORDEN ØST	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2011-14	2015-18	2019-23
Antall observasjoner	38	25	96	25	43	45	71	66	105	45	57	64	160	195	116	111	142	225	271	253
Sett elg per jegerdag	0,38	0,51	0,59	0,32	0,47	0,48	0,68	0,45	0,46	0,61	0,71	0,74	0,99	0,77	0,42	0,92	0,81	0,51	0,58	0,26
Sett elg per 8-timers dag	0,40	0,44	0,65	0,29	0,52	0,60	0,79	0,53	0,51	0,56	0,84	1,41	1,12	0,81	0,49	1,05	1,04	0,60	0,62	0,29
Felt elg per jegerdag	0,051	0,041	0,030	0,089	0,054	0,064	0,076	0,048	0,035	0,108	0,088	0,116	0,068	0,024	0,025	0,066	0,045	0,059	0,071	0,041
Felt elg per 8 timers dag	0,052	0,035	0,034	0,081	0,061	0,079	0,089	0,056	0,039	0,100	0,104	0,116	0,077	0,025	0,030	0,075	0,06	0,070	0,075	0,046
Sett kalv pr ku	0,93	1,50	0,26	1,00	0,81	1,20	0,52	0,11	0,86	0,63	0,45	0,82	0,97	0,21	0,58	0,45	0,61	0,51	0,72	0,53
Sett kalv pr kalvku	1,17	2,00	1,08	1,50	1,18	1,50	1,22	1,00	1,48	1,33	1,13	1,38	1,47	1,36	1,08	1,32	1,09	1,29	1,37	1,26
Andel ku med kalv	0,80	0,67	0,25	0,67	0,69	0,80	0,39	0,08	0,57	0,47	0,40	0,59	0,66	0,15	0,54	0,34	0,55	0,38	0,52	0,42
Sett ku per okse	2,14	0,67	2,21	1,80	1,23	1,50	1,05	1,73	1,12	1,36	1,54	1,38	1,76	1,30	1,55	2,80	3,37	1,37	1,29	1,83
Andel kalv i bestanden	39 %	38 %	15 %	39 %	31 %	42 %	21 %	6 %	31 %	27 %	21 %	32 %	38 %	10 %	26 %	25 %	32 %	23 %	29 %	25 %
Andel okse i bestanden	19 %	38 %	26 %	22 %	31 %	23 %	39 %	34 %	32 %	31 %	31 %	29 %	22 %	39 %	29 %	20 %	16 %	33 %	31 %	26 %

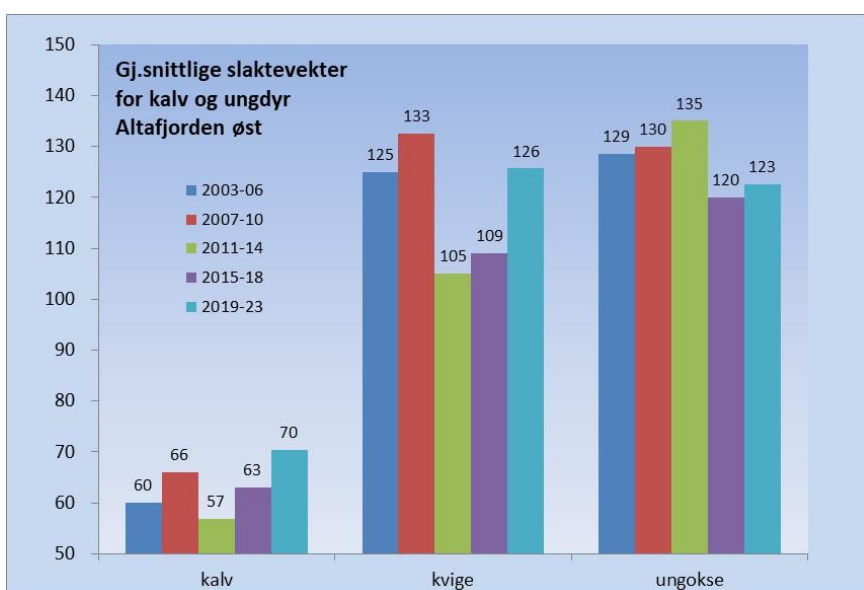
Figur 2.5.3. Felt elg per jegerdag (8 timers-dag) i delbestand Altafjorden øst, perioden 2000-23.

Figur 2.5.4. Produksjonsindekser (kalv per ku - kalv per kalvku - ku per okse) for delbestand Altafjorden øst, perioden 2011-23.

Tabell 2.5.4. Gjennomsnittlige slaktevekter i delbestand Altafjorden øst, perioden 2015-23, og gjennomsnittvekter per planperiode, perioden 2003-23.

	ÅR	GJENNOMSNTTILIGE SLAKTEVEKTER (kg)									
		kalv		kvige		ungokse		ku 2 år+		okse 2 år+	
ALTA FJORDEN ØST	2015	57,0	5		0	107,0	1	170,0	1	167,5	2
	2016	69,0	4		0		0	130,0	1	184,3	3
	2017	60,7	3	109,0	1	90,0	1		0	191,0	2
	2018	65,6	5		0	134,3	3		0	223,5	2
	2019	75,8	5		0	92,5	2		0	223,0	4
	2020	71,0	1	128,0	2	146,0	1	159,0	1	294,0	1
	2021	65,3	3	0,0	0	141,0	2		0	221,0	2
	2022	68,3	4	121,0	1		0	177,0	1	215,0	2
	2003-06	60,0	8	125,0	1	128,5	2	163,5	2	188,6	7
	2007-10	66,0	10	132,5	2	130,0	4	190,0	1	178,5	6
	2011-14	56,8	11	105,0	1	135,0	4	178,0	1	183,6	8
	2015-18	63,0	17	109,0	1	120,0	5	150,0	2	190,8	9
2019-23	70,5	17	125,7	3	122,6	5	179,3	4	216,6	11	

Figur 2.4.5. Gjennomsnittlige slaktevekter per planperiode for kalv og ungdyr i delbestand Altafjorden øst, perioden 2003-23.

Bestandsmål

Bestandsplanens mål for delbestand Altafjorden øst var at bestanden skulle **holdes stabil**, eventuelt økes moderat dersom elgen tar i bruk nye områder. En moderat til høy produktivitet skulle sikres gjennom et ku/okse-forhold mellom 1,5 og 2,0. Det var videre et mål å holde gjennomsnittlige slaktevekter på kalv over 60 kg.

Bestandsvurdering

I planperioden 2019-23 ble det i delbestand Altafjorden øst felt til sammen 40 dyr av en tildelt kvote på totalt 46 dyr. Totaluttaket endte dermed så vidt under fellingsmålet på 41 dyr. Uttaket per år var i gjennomsnitt 6% lavere enn i perioden 2015-18 (8 mot 8,5 dyr per år). Fellingsprosenten for perioden endte på 87% av kvoten, som var lavere enn i perioden 2015-18 (100%). Fellingsmålet i antall dyr ble oppfylt og vel så det i 4 av de 5 årene i planperioden.

Gjennom siste planperiode er det for Altafjorden øst registrert 8 fallvilt. Påkjørsler utgjør 25% av denne avgangen. I kapittel 2.2 er det gitt en nærmere vurdering av avgang utenom ordinær jakt for hele bestandsplanområdet.

Bestandsstatistikken for Altafjorden øst indikerer at bestanden har avtatt noe siden forrige planperiode. Gjennomsnittlig «felt elg per jegerdag» har gått ned fra 2015-18 til 2019-23. Det samme er tilfelle for «sett elg per jegerdag». Nedgangen har kommet på tross av lavere registrert årlig avgang av dyr enn i perioden 2015-18.

Den registrerte bestandsnedgangen kan ha sammenheng med endring i bestandens produktivitet. Vi registrerer at både «kalv per ku» og «kalv per kalvku» har gått ned i siste planperiode. Dette samsvarer med tilbakemeldinger fra jegere om mange kyr observert uten kalv. En mulig forklaring på kalvemangelen kan være at det har blitt tynt med okser i bestanden. På den annen side viser gjennomsnittstall fra planperiodene en klar økning i ku/okse-forholdet (fra 1,3 til 1,8). Dette indikerer økt produktivitet mer enn oksemangel. Men liten bestand og tynt datamateriale betyr likevel at indeksverdiene er såpass usikre at vi ikke kan utelukke oksemangel som årsak til rekrutterings-svikten¹¹.

Når det gjelder fellingsprofilen, så er bestandsplanens målprofil bare delvis oppfylt. I forhold til målprofilen er det skutt for stor andel av hanndyr og for lav andel av kalv. Lavt kalveuttak er en naturlig konsekvens av at det er observert mange kyr uten kalv.

I en så liten bestand som Altafjorden øst er antall felte dyr for lite til å konkludere i særlig grad på slaktevekt. Med forbehold for dette registrerer vi at gjennomsnittsvekta fra siste planperiode var på hele 71 kg for kalv. Dette er langt over bestandsplanens «minstevekt» på 60 kg.

Konklusjon

For planperioden 2019-23 var det satt som mål at elgbestanden i Altafjorden øst skulle holdes stabil, og at ku/okse-forholdet i bestanden skulle økes til mellom 1,5 og 2,0. Ut fra en samlet vurdering av fellings- og sett-elg-data er bestandsutviklingen ikke helt i samsvar med målsetningen i bestandsplan. Bestanden synes å ha avtatt noe, på tross av lavere registrert avgang per år. En eventuell bestandsnedgang kan forklares med svikt i kalvetilgangen, som igjen kan skyldes tynt med okser i bestanden. Oksemangel burde imidlertid ha medført et klart høyere ku/okse-forhold enn det observerte gjennomsnittet for planperioden (1,8).

Utviklingen i slaktevekt, med kalvevekt langt over «minstevekta» på 60 kg, er i samsvar med bestandsplanens mål.

¹¹ For planperiodens siste 2 år (2022 og 2023) er ku per okse registrert til rundt 3,0, som i en liten bestand kan indikere oksemangel. Datagrunnlaget per år er imidlertid for tynt til å konkludere sikkert med oksemangel.

3.0. Plan for 2024-27 - mål og virkemidler

3.1. Mål for planperioden

Det er satt opp følgende **hovedmål** og **delmål** for planperioden 2024-27:

- Elgbestanden i Alta-stammen skal forvaltes slik at beitegrunnet ikke overbelastes, verken på kort eller lang sikt.
 - Slaktevekt på kalv skal holdes over 60 kg i gjennomsnitt.
- Ulemper for samfunn og miljø i form av trafikkulykker samt elg i tettbygd strøk skal begrenses til et minimum.
 - Antall elgpåkjørsler skal reduseres. Det er et mål at antall elgpåkjørsler ikke skal overskride 24 tilfeller totalt i planperioden (6 tilfeller pr år).
 - Avgang utenom ordinær jakt skal reduseres. Antall døde elg som følge av påkjørsler skal ikke overskride 10 dyr i planperioden (2,5 dyr pr år).
 - Utfordringer med elg i boligområder bør primært løses gjennom økt jaktuttak. Under ordinær jakt skal fellingens styres mot problemområder.
 - Elgen skal kunne passere boligområder på naturlig trekk. Enkeltindivid som tar tilhold i boligområder og utgjør en sikkerhetsrisiko skal felles.
 - Akutte uttak utenom ordinær jakt («nødverge-uttak») bør ikke overskride 1 dyr per år i planperioden.
 - Antall dyr i området Aronnes-Elvestrand holdes stabilt på dagens lave nivå.
- Bestanden skal produsere et overskudd som kan høstes ved jakt til gode for befolkningen og grunneier.
 - Effektiv jakt og høyere fellingsprosent gir rom for større andel kyr enn okser i bestanden. En moderat høy produktivitet skal sikres gjennom et ku/okse-forhold på mellom 1,5 og 2,0.
- Det skal tas hensyn til lokale forhold og legges opp til en differensiert forvaltning av det enkelte vald (delbestand). Bestandsstørrelsen i det enkelte vald skal styres slik det framgår av bestandsmålene for hvert vald (delbestand) (se kapittel 3.3).

3.2. Avskytingsmodell

En elgbestands størrelse og sammensetning styres i all hovedsak av uttaket gjennom jakt. Gjennom regulering av beskatningstrykket på bestanden som helhet, og på de enkelte kjønns- og aldersgruppene i bestanden, skal bestandsplanens målsetning for hvert enkelt vald oppnås.

Finnmarkseiendommen har siden 2003 brukt en målrettet avskytingsmodell som er basert på maksimum og minimum uttak av ulike kategorier dyr. Med utgangspunkt i et definert bestandsmål gir modellen en prosentvis fordeling av hva som kan tas ut av okser og voksne kyr (maksimumsandel) og hva som bør tas ut av ungdyr og kalv (minimumsandel). Denne målsatte prosentfordelingen kalles for «målprofil», mens det faktiske uttaket som målprofilen skal sammenlignes med betegnes «fellingsprofil».

Tabell 3.2.1. Modell for avskyting basert på maksimum og minimum uttak av ulike kategorier dyr.

Mål for	Maksimumsandel		Minimumsandel	
	okse 1,5 ¹	ku 2,5 ²	kalv/ungdyr ²	kalv ²
Økning i bestanden	60 %	15 %	60 %	50 %
Stabil bestand	60 %	20 %	50 %	30 %
Reduksjon i bestand	55 %	30 %	40 %	25 %

1 Antall felte okser 1,5 år+ i % av antall felte dyr 1,5 år+ totalt.

2 Antall felte dyr av gitt kategori i % av antall felte dyr totalt.

Vi viser til rammeplanens kapittel 3 for en nærmere beskrivelse av avskytingsstrategier generelt og den valgte avskytingsmodellen spesielt.

3.3. Avskytingsplaner

Finnmarkseiendommen har i det følgende laget en avskytingsplan for hver av de 3 valdene (delbestandene) i Alta bestandsplanområde. Avskytingsplanene tar utgangspunkt i nåværende bestandsstatuser (se kapitlene 2.3 til 2.5), kommunens målsetninger og en valgt avskytingsmodell (se kapittel 3.2 og rammeplan kapittel 3).

Lett atkomst til jaktfeltene og mange dyktige og effektive jegere medfører at fellingsprosenten generelt har vært høy i Alta uten utstrakt bruk av tilleggdyr. Generelt høy fellingsprosent tilsier videre at en kan være ganske spesifikk når det gjelder å kjønns- og aldersbestemme dyr i fellingskvoten.

For å opprettholde en produktiv vinterbestand med høy andel produksjonsdyr skal avskytingen som før legges på stor andel kalv/ungdyr (minimum 60% i hovedbestanden). Høy beskatning av kalv har bidratt til en relativt stabil bestandsutvikling og redusert risikoen for utilsiktet overbeskatning av bestanden.

I hovedbestanden (Alta sør-sentral) har ku/okse-forholdet overskredet 2:1 med god margin. Et så høyt ku/okse-forhold gir utfordringer for avskytingen som kan bli krevende å håndtere. I kommende plan er det derfor god grunn til å være føre-var og ha økt fokus på hanndyrandelen i uttaket. For å holde ku/okse-forholdet under 2,0 bør derfor det tas ut en større andel ku (20-25%) enn i foregående planperiode (16%). Deler av oksekvoten omgjøres derfor til fridyrkvote¹², samtidig som ku på kvoten videreføres eller økes i utvalgte jaktfelt i hovedbestanden.

AVSKYTINGSPLAN FOR ALTA SØR-SENTRAL

Bestandsmål: Elgbestanden i Alta sør-sentral skal i planperioden 2024-27 holdes stabil.

Bestandsstruktur: En moderat høy produktivitet skal sikres gjennom et ku/okse-forhold på 1,5-2,0.

Fellingsmål: Ut fra erfaringene fra foregående planperioder antar vi at et årlig uttak på 32 dyr vil kunne oppfylle målet om stabil bestand. Gitt en forventet felling på 85% av kvoten, vil et uttak på inntil 32 dyr kunne oppnås med en årlig kvote på 37 dyr. For 4-årsperioden må det derfor søkes om en samlet kvote på **148 dyr** fra Alta kommune for dette valdet.

Målprofil: Fellingsresultatet av de ulike kategorier av dyr skal holdes innenfor følgende ramme:

Maksimum uttak av okser (1,5 år+)	55%	(av alle felte dyr 1,5 år+)
Maksimum uttak av eldre kyr (2,5 år+)	25%	(av alle felte dyr)
Minimum uttak av kalv/ungdyr	60%	(av alle felte dyr)
Minimum uttak av kalv	50%	(av alle felte dyr)

Kvote 1. år: For å oppnå fellingsmål på 32 dyr og målprofilen over kan den årlige kvoten på 37 dyr fordeles som følger det første året:

$$12 \text{ fridyr} + 4 \text{ okser} + 3 \text{ kyr} + 18 \text{ kalver} = 37 \text{ dyr}$$

Kvoten fordeles første året på 18 jakttilbud (medregnet privatfeltet Kåfjord). Påfølgende år må kvoten eventuelt justeres for å holde fellingsresultatet innenfor målprofilen.

Slaktevekter: Slaktevekt på kalv skal holdes over 60 kg i gjennomsnitt for planperioden.

¹² Fellingsstatistikk fra de siste 25 årene i Alta viser at ca. 40% av tildelt fridyrkvote har blitt felt som voksen ku.

AVSKYTINGSPLAN FOR LANGFJORDEN-ALTEIDET

Bestandsmål: Elgbestanden i Langfjorden-Alteidet skal i planperioden 2024-27 økes moderat.

Bestandsstruktur: En moderat høy produktivitet skal sikres gjennom et ku/okse-forhold på 1,5-2,0.

Fellingsmål: Ut fra erfaringene fra foregående planperioder antar vi at et årlig uttak på 7 dyr vil kunne oppfylle målet om moderat økning i bestanden. Gitt en forventet felling på 90% av kvoten, vil et uttak på inntil 7 dyr kunne oppnås med en årlig kvote på 8 dyr. For 4-årsperioden må det derfor søkes om en samlet kvote på **32 dyr** fra Alta og Kvæningen kommuner for dette valdet. I tillegg avsettes en beredskapskvote på 4 dyr for hele planperioden, som kan brukes til felling av kalv under 50 kg.

Målprofil: Fellingsresultatet av de ulike kategorier av dyr skal holdes innenfor følgende ramme:

Maksimum uttak av okser (1,5 år+)	70%	(av alle felte dyr 1,5 år+)
Maksimum uttak av eldre kyr (2,5 år+)	20%	(av alle felte dyr)
Minimum uttak av kalv/ungdyr	60%	(av alle felte dyr)
Minimum uttak av kalv	50%	(av alle felte dyr)

Kvote første år: For å oppnå fellingsmål på 7 dyr og målprofilen over kan den årlige kvoten på 8 dyr fordeles som følger det første året:

$$2 \text{ fridyr} + 2 \text{ okser} + 4 \text{ kalver} = 8 \text{ dyr}$$

Kvoten fordeles første året på 4 jakttilbud. Påfølgende år må kvoten eventuelt justeres for å holde fellingsresultatet innenfor målprofilen.

Slaktevekter: Slaktevekt på kalv skal holdes over 60 kg i gjennomsnitt for planperioden.

AVSKYTINGSPLAN FOR ALTAFJORDEN ØST

Bestandsmål: Elgbestanden i Altafjorden øst skal i planperioden 2024-27 holdes stabil, eventuelt øke moderat dersom bestanden tar i bruk nye arealer innenfor valdet.

Bestandsstruktur: En moderat høy produktivitet skal sikres gjennom et ku/okse-forhold på 1,5-2,0.

Fellingsmål: Ut fra erfaringene fra foregående planperioder antar vi at et årlig uttak på 7 dyr vil kunne oppfylle målet om stabil bestand. Gitt en forventet felling på 85% av kvoten, vil et uttak på inntil 7 dyr kunne oppnås med en årlig kvote på 8 dyr. For 4-årsperioden må det derfor søkes om en samlet kvote på **32 dyr** fra Alta kommune for dette valdet.

Målprofil: Fellingsresultatet av de ulike kategorier av dyr skal holdes innenfor følgende ramme:

Maksimum uttak av okser (1,5 år+)	55%	(av alle felte dyr 1,5 år+)
Maksimum uttak av eldre kyr (2,5 år+)	25%	(av alle felte dyr)
Minimum uttak av kalv/ungdyr	60%	(av alle felte dyr)
Minimum uttak av kalv	50%	(av alle felte dyr)

Kvote første år: For å oppnå fellingsmål på 7 dyr og målprofilen over kan den årlige kvoten på 8 dyr fordeles som følger det første året:

$$3 \text{ fridyr} + 1 \text{ okse} + 4 \text{ kalver} = 8 \text{ dyr}$$

Kvoten fordeles første året på 4 jakttilbud. Påfølgende år må kvoten eventuelt justeres for å holde fellingsresultatet innenfor målprofilen.

Slaktevekter: Slaktevekt på kalv skal holdes over 60 kg i gjennomsnitt for planperioden.

3.4. Andre tiltak

Forvaltningssamarbeid

Finnmarkseiendommen har gjennom den siste 20 års-perioden inngått flere samarbeidsavtaler med private grunneiere/grunneierlag. Hensikten har vært å legge grunnlaget for en mer helhetlig og målrettet elgforvaltning.

Siden 2015 har Finnmarkseiendommen hatt forvaltningssamarbeid med grunneiere på Alteidet i Kvænangen kommune. Samarbeidet består i at det er opprettet et felles vald og at det utarbeides felles bestandsplan med felles mål og avskytingsplan. Hver av partene jakter på sine arealer hvert år. I 2019 etablerte Finnmarkseiendommen samarbeid om felles jaktfelt med grunneierlag i både Tverrelvdalen og Bognelvdalen. Begge steder har grunneierlaget stilt private eiendommer til disposisjon for elgjakta. I Tverrelvdalen disponerer Finnmarkseiendommen elgjakta alle år, mens kjøttinntekten årlig fordeles i henhold til samarbeidsavtale. I Bognelvdalen disponerer grunneierlaget jakta i ett av årene i planperioden. I tillegg har Finnmarkseiendommen hatt et mangeårig samarbeid med en privat grunneier i Kåfjord. Her har begge parter stilt areal til disposisjon for ett jaktfelt, som annethvert år jaktes av de private. I årene mellom legges arealet til et av FeFo sine jaktfelt.

FeFo tar sikte på å videreføre/reforhandle alle avtalene vinteren 2024. Avtaleperiodene vil sammenfalle med bestandsplanperioden.

Tiltak for å hindre elgpåkjørsler

Det har blitt lagt ned mye arbeid med å rydde skog langs veistrekninger som er utsatt for elgpåkjørsler. Dette arbeidet bør følges opp med vedlikehold i områder som tidligere har blitt ryddet, samt skogrydding langs nye strekninger og andre tiltak etter behov.

På enkelte veistrekk kan det være hensiktsmessig med midlertidig skilting. Dette bør undersøkes nærmere med Statens Vegvesen. Alta kommunes skadefellingslag bør brukes som kompetanseresurs for hvor og når skiltene eventuelt skal plasseres.

Kommunen er ansvarlig for å følge dette opp.

Tiltak for uttak av små kalver

Det regnes som god bestandsforvaltning å ta ut små og svake dyr under jakt. FeFo har derfor innført en ny ordning med tildeling av nytt fellingskort til jaktlag som feller kalv under 50 kg. Tiltaket ble vedtatt av FeFo sitt styre i 2023 etter en bred høring blant elgjegere og brukerforeninger om regler for elgjakt («storvilthøringen»). Hensikten med ordningen er å stimulere til uttak av små kalver. Tiltaket forventes å gi størst effekt i bestander med få eller ingen tilleggsdyr (som i Alta), hvor jegerne kan tenkes å ikke ville «bruke opp» ordinært fellingskort på en liten kalv. Siden små kalver har lav overlevelse og lav avlsverdi, er det lite sannsynlig at det ekstra uttaket innebærer fare for overbeskatning av bestanden.

4.0. Søknad

Søknad

Finnmarkseiendommen, i samarbeid med Tverrelvdalen grunneierlag, Alteidet sør og Alteidet nord, viser til

- Bestandsplan for elg for Alta bestandsplanområde, perioden 2024-27 (vedlagt).
- Samarbeidsavtaler mellom FeFo og Tverrelvdalen grunneierlag, Bognelvdalen grunneierlag, Heitmanneiendommen, samt jaktrettshaverne i Alteidet sør og Alteidet nord (*avtalene ettersendes når nye avtaler for kommende planperiode er reforhandlet*)
- Forskrift om forvaltning av hjortevilt av 08.01.2016 §§ 3, 4, 6 og 18.

Finnmarkseiendommen og Tverrelvdalen grunneierlag søker **Alta kommune** om

- godkjenning av bestandsplan for Alta bestandsplanområde for perioden 2024-27, inkludert delplaner for valdene Alta sør-sentral, Langfjorden-Alteidet og Altafjorden øst.
- fellingskvote på **196 frie dyr** for perioden 2024-27, fordelt med 148 dyr til Alta sør-sentral, 16 dyr til Langfjorden-Alteidet (innenfor Alta kommune) og 32 dyr til Altafjorden øst.
- adgang til å overføre all ubenyttet restkvote mellom år.

Alteidet sør og Alteidet nord søker **Kvænangen kommune** om

- godkjenning av bestandsplan (delplan) for perioden 2024-27 for valdet Langfjorden-Alteidet.
- samlet fellingskvote på **16 frie dyr** for perioden 2024-27 til Langfjorden-Alteidet (innenfor Kvænangen kommune).
- adgang til å overføre all ubenyttet restkvote mellom år.

Alta 12. januar 2024

Finnmarkseiendommen v/ Anders Aarthun Ims e.f.

Tverrelvdalen grunneierlag v/ Kåre Bjørnstad

Alteidet sør v/ Lars Helge Beldo (grunneier)

Alteidet nord v/ Tommy Emaus (fullmektig)

Saksbehandling

Plan godkjent av Alta kommune i møte i Hovedutvalget for drift, miljø, energi og beredskap den 30.01.2024 (sak 6-2024).

Plan vil bli behandlet av Kvæningen kommune i juni 2024.